BAĞIMSIZLIK DEMOKRASİ SOSYALİZM İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SIYASI HABER VE YORUM DERGISI SAYI: 274 8 TEMMUZ 1980 25 LİRA

NATO DESTEKLİ İKTİDARIN KONGRE BASKINI

GÜVENOYUNU

YÜRÜYÜŞ HABERLER

• FAŞİST ZORBALIĞA BOYUN EĞİLMEYECEK

İSPİR — Faşizmin tırmandırılmasına yönelik çabalar bir yandan açık saldırılarla sürdürülürken, diğer yandan provokasyonlara da hız verilmektedir. Faşizmin kalesi ilan edilen Erzurum ve ilçelerinde işçi ve emekçilere; bilimsel sosyalistlere, ilericilere, demokratlara yönelik saldırılar, kolluk kuvvetlerinin de desteği ile yeni boyutlara ulaştı.

Geçtiğimiz günlerde bunun bir örneği daha yaşandı. Faşistlerin gerçekleştirdikleri bir soygun bilimsel sosyalistlerin üzerine atılmak istendi. Soygundan sonra bir grup ilerici gözaltına alınarak, faşist karakol komutanının nezaretinde işkence edildi. Ancak bilimsel sosyalistlerin ve yöre halkının kararlı çabaları sonucu, bu faşist oyun açığa çıkarıldı.

Faşist hareket ve yan kadroları bundan sonra da bu tür oyunlara başvuracaktır. Bu oyunların etkisiz bırakılmasının koşulu örgütlülüğün daha üst düzeylere çıkarılmasından geçmektedir.

■ orhan feyizoğlu

• YİĞİT DEMİR-ÇELİK İŞÇİLERİ DİRENİYOR

ANKARA — Hasan Çelebi Demir-Çelik Tesisleri işçileri, işverenin tüm baskı ve engellemelerine rağmen grevlerini kararlılıkla sürdürüyorlar. DİSK'e bağlı Dev-Maden-Sen'in önderliğinde devam ettirilen grev, aynı zamanda geniş bir dayanışmaya dönüştü. Başta bilimsel sosyalistler olmak üzere, tüm ilericiler, grevci işçilerle olan bağlarını ve desteklerini geliştiriyorlar. Türkiye İşçi Partililer, Genç Öncüler ve diğer sosyalistler grevci işçileri yalnız bırakmıyorlar. Marşlarla, türkülerle, oyunlarla, söyleşilerle grev coşkusu yükseliyor. Yükseliyor işçi sınıfımızın grev boylarındaki mücadelesi.

■ Ankara Seyran Emekçileri

El ele!
El ele!
El ele!

• FAŞİST 'AKIN' GAZETESİ GENÇ ÖNCÜLERİ HEDEF GÖSTERİYOR

KAYSERİ — Faşist saldırılar ve cana kıymalar sürerken, faşist AKIN gazetesi CHP İl Başkanı Av.Mustafa Kulkuloğlu'nun "Genç Öncülü militan Doğan Erkaya tarafından öldürüldüğü" yalan haberini yayarak Genç Öncüleri hedef gösteriyor.

CHP İl Başkanının katillerinin kimler olduğu açıkça bilindiği halde bugüne kadar hiçbir girişimde bulunmayan emniyet yetkilileri, bu alçakça cinayeti ilericilere karşı bir saldırı malzemesi olarak kullanıyor. Bu uygulamanın amacı bellidir; bölgede hız verilen faşist saldırıları meşru kılmak ve daha da yoğunlaştırmak.

Türkiye İşçi Partisi Merkez İlçe Başkanlığınca bu konu ile ilgili bir açıklama yapılarak şöyle denildi:

"Tüm gerici basın ve emniyet örgütüyle, emperyalizmin uşakları faşist katillerin işledikleri cinayetlerle birlikte Kuikuloğlu nun da hesabı ilerici, demokrat, yurtsever ve sosyalistlerce sorulacaktır."

• KATİLLER KORUNUP BESLENİYOR

KAYSERİ — Necdet Bulut'un katlinden sanık olanları evinde sakladığı gerekçesiyle gözaltına alınan ve 8 ay hapis yatan polis memuru Refik Durmuş gizli ve sessiz işlemlerle Kayseri Toplum Zabıta Müdürlüğü'ne memur olarak atandı.

Faşizme yönelen hükümetin MHP'lileri devlet kadrolarına toplama girişiminin somut bir örneğini oluşturan bu atamanın, faşist terörün hızla yükseltildiği ve hergün yeni oyunların tezgahlandığı Kayseri'de olması da planlananların nerelere varacağının somut göstergesi oldu.

• DEMOKRATİK HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİMİZE YÖNELEN SALDIRILARI KIRACAĞIZ!

YATAĞAN — 15 Haziran günü bilimsel sosyalistlerin öncülüğünde 'Demokratik Hak ve Özgürlükleri Koruma' mitingi ve gecesi yapıldı. Tertip komitesi görevini Dev-Maden-Sen'in üstlendiği miting, tüm engellemelere rağmen coşkulu bir kalabalığın katılımı ile gerçekleştirildi. Provokasyon girişimleri boşa çıkarıldı.

Aynı gün akşamı yapılan gece, miting coşkusunun devamı biçiminde geçti. Eylem birliği çerçevesinde yapılan miting ve gece, Yatağan'da işçi ve emekçilerin faşizme karşı kararlı olduğunu kanıtladı.

• GREVLERLE DAYANIŞMA

BİSMİL — Diyarbakır'ın Bismil ilçesinde Türk-İş'e bağlı Türk Genel-İş Sendikasında örgütlü belediye işçileri greve gittiler. Gerici bir yapıya sahip olan AP'li belediye başkanı, Devrimci Demokratların ve Türkiye İşçi Partililerin grevci işçilerle dayanışmasını ve desteklerini görünce birinci günün akşamı aracılar bularak toplu sözleşmeyi imzalamayı kabullendi. Türkiye İşçi Partililerin dayanışma ve desteklerinin kendilerini onurlandırdığını ve güçlendirdiğini söyleyen grevci işçiler, örgütlülüğün gücünün mücadele içinde daha iyi kavrandığını belirttiler. Birkaç gün sonra yapılan Türkiye İşçi Partisi Bismil İlçe Kongresini ziyaret eden ve izleyen grevci işçiler Kongreyi kutladılar ve başarı dileklerini ilettiler.

• İŞKENCELER... İŞKENCECİLER...

EREĞLİ — Yurdun dört bir yerinde, işkenceler daha da artıyor. "İnsansever"! işkencecilerin ellerine düşen ilericiler, demokratlar bu tezgahlardan ya ölü kaldırılıyor, ya da sakat.

Bu olayların bir örneği daha geçtiğimiz günlerde Ereğli'de yaşandı. Hiçbir suçu olmadığı halde gözaltına alınarak iki gün boyunca işkence edilen Sevdakar Işık daha sonra devlet hastanesine kaldırılarak günlerce yakınları ile görüştürülmedi.

İşkence yüzünden bel kemiği kırılan ve vücudunun muhtelif yerlerinde yara ve işkence izleri bulunan Sevdakar Işık halen hastanede bulunmaktadır.

• EMEKLİ SANDIĞI ÇALIŞANLARINA EKONOMİK BASKI

ANKARA — Uzun zamandan beri Emekli Sandığı çalışanları üzerinde oynanan oyunlar geçtiğimiz günlerde yeni boyutlar kazandı. Demirel iktidarı ile birlikte hızlandırılan devlet dairelerinin faşistleştirilmesi ve işgal edilmesi girişimlerine karşı yiğit bir mücadele veren Emekli Sandığı çalışanları bu kez yasalara aykırı olarak ekonomik baskı altına alınmak isteniyor.

Bu haksız girişimi Tüm-Der Genel Sekreteri Tahsin Usluoğlu bir açıklama ile şöyle dile getirdi:

"1.7.1980 günü Sandık'ta dağıtılan ikramiye ilericilere verilmeyerek onları cezalandırma yoluna gidilmiştir. 250 kişinin ikramiyesinin verilmemesinin ardında ilericileri yıldırmak, tecrit etmek yatmaktadır. Ve Kurum çalışanlarının örgütlülüğü arasına nifak sokup onları birbirine kışkırtmaktır. Emekli Sandığı çalışanları böyle bir oyuna gelmeyeceklerdir. Örgütümüz her türlü yasal olanakları kullanarak bu oyunu bozacaktır."

• HER YERDE AYNI FAŞİST TEZGAH

SİLİFKE — Demirel iktidarının işbaşı yapmasıyla başlatılan işçi ve memur kıyımı hızla sürüyor. Silifke'de de... Önce DSİ'de faşistleştirme başladı. Burada çalışan ilericiler ülkenin en ücra köşelerine sürüldükten sonra, yerlerine her yerde olduğu gibi ÜGD'lü — ÜYD'lü faşistler dolduruldu. Ve faşistler polislerin desteğinde toplu olarak işyerine gidip gelmeye başladılar. DSİ'de kalabilen devrimcilere de baskılar artırıldı. İşyerlerinde faşistler doğrudan saldırılara giriştiler. Ancak, işyerinin tümden ellerine geçmesi için güçlerinin yetmediğini gören faşistler, işverenle birlikte yeni bir sürgün listesi daha hazırladılar. Bu arada işe gidiş gelişlerinde saldırılarını işyeri dışına da taşırmakta gecikmediler. Esnafa sataşmaya başladılar.

Ancak Silifkeli ilericiler, polislerden de açık destek alan faşistlerin bütün saldırı ve tertiplerini boşa çıkarmayı başardılar.

Başka bir oyun da SEKA Akdeniz M[illegible]'nde oynanmaya çalışıldı. Bugüne dek bu işyerine alınacak olan elemanlar için işyerinde kurulan bir komisyon tarafından sınav yapılırken, bu kez doğrudan Genel Müdürlük işe karıştı. Daha önce yapılan sınavlar geçersiz sayıldı.

Burada oynanmak istenen oyun da çok açık. Genel Müdürlükte çoktan hazırlanan listeler, sözde sınav yapılmış gibi işe alınmak istenecektir. Böylece SEKA'nın faşist bir [illegible]üs haline getirilmesi hesaplanmaktadır. Ancak Silifke'nin ve SEKA'nın ilerici güçleri bu oyunları da mutlaka bozacaktır.

■ z. baykal

• TOPLU KIYIM GİRİŞİMLERİ ARTTIRILIYOR

KIRKAĞAÇ — Faşist hareketin işçi ve emekçilere yönelik saldırıları toplu kıyımlara vardırılmak isteniyor.

20 Haziran günü, Stad'da top oynayan ilerici öğrenci, öğretmen ve memurlara MHP'li faşistlerce saldırıda bulunuldu. Saldırıdan amaç orada bulunan tüm insanları yok etmekti. Önce iki, üç faşistin gelmesiyle başlayan saldırı daha sonra stadı sarmak ve toplu bir kıyımı gerçekleştirmek amacına dönüştü. Bunun üzerine emniyete haber verilerek faşistlerin tutuklanması isteği ile polis çağırıldı. Ancak gelen polisler, emniyet amirinin direktifi ile faşistleri yakalayacaklarına ve silahlarını ellerinden alacaklarına saldırıya uğrayan ilericileri tartakladılar.

Devletin resmi görevlilerinin de yardımı ile gerçekleştirilmeye çalışılan faşist baskı ve saldırılar, bilimsel sosyalistleri, ilericileri, demokratları yıldırmayacaktır. Kırkağaç halkı tüm gücüyle faşizme karşı direnecektir.

■ mithat basın

• "NATO TOPLANTISI TÜRKİYE'DEKİ GERİCİLİĞİ GÜÇLENDİRME AMACIYLA YAPILDI"

DÜSELDORF — Almanya'da çalışan Türkiyeli işçilerin demokratik örgütleri NATO-Dışişleri Bakanları Toplantısına karşı olduklarına ilişkin ortak bir protesto bildirisi yayınladılar.

Ortak açıklamada, bu toplantının amacının "emperyalizmin bölgedeki askeri gücünün arttırılmasını mümkün kılmak ve Türkiye'deki gericiliğin durumunu güçlendirmek" olduğu belirtildi.

• CEZAEVİ FİRARLARI VE FAŞİST TERTİP

ADANA — Adana cezaevi ardarda firarlarla sık sık adını duyuruyor. İlk "büyük" firar, Gün Sazak'ın öldürülmesinin hemen öncesindeydi. O gece kentin her tarafı otomatik silah sesleriyle çınladı. Sabahleyin de çok sayıda faşist militanın cezaevinden kaçtığı söylentileri duyuldu. Ama Sıkıyönetim yetkilileri uzun zaman sustular. Duyulan silah seslerinin cezaevinin içinde ve kentte askerlerle çatışmaya giren faşist katillere ait olduğu da söyleniyordu, ama yetkililerden yine ses yoktu. Ancak 10-12 gün sonra gazetelere belli açıklamalar geçti.

Adana halkı 26 Haziran gecesi de uzun süren silah sesleriyle uyandırıldı. Ertesi sabah, bu kez de çok sayıda solcu tutuklunun kaçtığı yolunda yaygın haberler dolaşmaya başladı. Söylendiğine göre, tutuklular kazdıkları tüneün çıkışında askerlerle çatışmaya girmişlerdi ve çok sayıda tutuklu ile er ölmüştü. Burjuva basını bu "korkunç firar" için ikinci baskılar yaptı. Daha önceki firarda 17 faşist, ellerini kollarını sallayarak cezaevinden kaçarken, bu kaçanların kimliğini bile belirtmeyen basın, şimdi korkunç tablolar çizmeye başlamıştı. Ve bunun solcuların eseri olduğu da özellikle vurgulandı.

Ama gerçekte ölenler askerlerle çatışmaya mı girmişlerdi? Hiç de değil. Çünkü ölenlerin üçünün kazıldığı söylenen tünelle hiç ilgisi olamazdı. Tünelin kazıldığı koğuşla arasında aşılmaz duvarlar olan arka koğuştandılar. O halde ortada bir tertip vardı. Tünel kazmayla ve kaçışla hiç ilgisi olmayan POL-DER'lilerin yattığı bu arka koğuşa girilmiş ve POL-DER Başkanı kastedilerek 'İbrahim Tepebaşı kim?'' diye bağrılmış, otomatik silahlarla açılan ateş sonucu POL-DER'li polis Ahmet Savaş ve diğer iki tutuklu öldürülmüştü. Hırslarını alamayan teğmen ve çavuş, bu kez de öldüremedikleri POL-DER Başkanını silah dipçikleriyle dövmüşler, çeşitli yerlerinden yaralamışlardı. Şu anda yaralı olarak cezaevinde yatmakta ve kendisiyle kesinlikle ilgilenilmemektedir.

Olayların gelişimi sırasında CHP'nin tutumu da dikkate değerdir. Ölen polisin görevi başında öldüğünü sanan CHP Genel Merkezi, daha sonra tutuklu ve POL-DER'li olduğunu öğrenince yayınladığı başsağlığı mesajını iptal etmiştir. Bu elbette CHP Genel Merkezi için bir utanç belgesidir ve en başta CHP tabanı tarafından reddedileceği kesindir.

Öldürülen Pol-Der'li polis Ahmet Savaş

OLASILIKLAR ÜZERİNE ÇEŞİTLEMELER

■ behice boran

Erbakan hocanın yine "kerhen" verdiği oylarla Demirel iktidar koltuğunu güvenceye aldı. Bundan sonra uzun bir süre hükümeti düşürmekten söz edilemeyecektir.

MHP'nin Demirel hükümetini neden desteklediği belli, biliniyor. Demirel sayesinde devlet dairelerinin, kuruluşlarının faşist işgali gerçekleştiriliyor ve geliştiriliyor. Demirel sayesinde faşist terör sürekli tırmanıyor, cinayetler artıyor, hapishanelerden firarlar kolaylaşıyor, halk yıldırılıp haraca bağlanıyor, v.b.

Peki MSP neden Demirel Hükümetini destekliyor? Bir ihtimal desteklemezse partinin bölünmesinden korkuluyor. MSP'de iki hizbin bulunduğu ve Korkut Özal grubunun AP'den yana olduğu biliniyor. Karşı grup da CHP ile koalisyona gidip iktidar olma hevesini güdebilir. Ama hikayenin hepsi bu olamaz. Demirel azınlık hükümeti ilk kurulduğunda Erbakan, AP'nin bir iş beceremeyeceğinin, "batıl" olduğunun ortaya çıkıp iyice anlaşılması için desteklediklerini söylemişti. Son zamanlarda da artık bunun anlaşılmış olduğu gerekçesiyle hükümetten desteklerini çektiklerini ilan etmişti.

Kadayıf kızardı, kızarıyor derken, oylar yine Demirel'in torbasına boca edildi. Ne oldu? Demirel ile beş saati aşkın konuşmada Erbakan hangi konular üzerinde durdu? Meşhur mektubun tam bilinmeyen on altı isteğinden Demirel hangilerini kabul etti, hangilerini etmedi?

Ola ki, 'kadayıf nükteleri", o on altı maddelik mektuplar beş saatlik maraton görüşmeler, basın toplantıları ve saire, ve saire... hep işin gösterişi, göstermelik dekoruydu. MSP sömürü, yoksulluk, tahakküm, "Batı Klübü" edebiyatını hep halk kitlelerine yönelik, içtenlikten uzak propaganda olarak kitle tabanını tutabilmek kaygısıyla söylediği, aslında kendisi de bir burjuva partisi olduğu, büyük sermaye çevreleriyle ilişkiler içinde bulunduğu için verili koşullarda (bu koşullar içinde CHP'den istediklerini alamamaları ve ona güvenememeleri de var) zaten AP hükümetini gerçekten düşürmek niyetinde değildi. Seçim zamanı kendisini AP'den ayırabilmek, seçmene ayrı bir ses olarak seslenebilmek, bu ayırımı kendince şimdiden vurgulamak, seçime kadar canlı tutmak isteyebilir. MSP'nin, kitle tabanı açısından, dinsel ideolojinin etkisindeki kitlelerin yaşamsal sorunlarını dile getiren, belli ölçüde ilerici bir halk hareketine dönüşmesi mümkün, bu ögeleri içinde taşıyor, ama lider ve yönetici kadrolar bu havada değil.

Erbakan hocanın bilmesi gerekir ki, ne "kerhen" desteklenme açıklamaları, ne "manevi" ve "maddi" destek ayırımı üzerinde söz cambazlıkları kendisini ve MSP'yi, Demirel azınlık hükümetinin tüm yaptıklarının ve yapılmasına müsaade ettiklerinin sorumluluğu ve suçunu paylaşmaktan kurtaramaz. Hem azgınlaşan cinayetlerin, hem halkı bunaltan, bezdiren enflasyonun, hayat pahalılığının, hem de Türkiye'yi "Batı Klübü" ne daha sıkı bağlayan, bağımlılığı derinleştiren dış politikanın günahı tüm ağırlığı ile MSP'nin ve Genel Başkanının omuzları üzerindedir. MSP desteklemeseydi, Demirel'in kurduğu azınlık hükümeti iktidar olamazdı. Oldu, iktidarını sürdüremezdi.

CHP'ye gelince güven oylamasından az önce Ecevit bu konuda çok ihtiyatlı konuşmak gereğini vurguladı. Oylamadan sonra da, ihtiyatlılıkta ne kadar haklıymışız dedi. Ecevit bu ihtiyatlılığı gensoru önergesi verilmesini kararlaştırmadan önce göstermeliydi, başarı olanaklarını ve olasılığını daha dikkatle hesaplamalıydı. CHP'nin gensoru yoluyla hükümeti düşürme girişimine iyi hesaplanıp planlanmış bir operasyon denilemez. Hükümet alternatifi hesaplanmamıştı. MSP ile son günlerde yapılan temaslar böyle bir hazırlıktan söz ettirecek yeterlikte değildi.

Tekrar iktidara geldiği takdirde Demirel'in yaptıklarından çok daha farklı şeyler yapamayacağını — daha doğrusu yapmayacağını — Ecevit kendisi de biliyordu. Bu durumda, üstelik iktidar olma koşullarının bu kadar zorlaştığı bir zamanda Ecevit iktidara neden talip oluyordu? Bir ihtimal şu olabilir: Ecevit ve arkadaşları büyük devalüasyon ve zam salvoları döneminin atlatıldığını, bundan böyle sürekli küçük devalüasyonlar — "ayarlamalar" — ve yine sürekli küçük zamlar ile durumun idare edilebileceğini, ilk şoklar geçtikten sonra kitlelerin tepkisinin göreli olarak düşebileceğini; böylece Demirel ile AP'nin paçayı bir ölçüde kurtarabileceğini düşünmüş ve vakit geçirmeden hükümeti düşürme kararına varmış olabilirler.

İkinci bir ihtimal daha var: Ecevit, sözünü ettiği kimi çevrelerin Türkiye'ye Güney Amerika modelini aşılama isteğinin artık ivedi bir tehlike haline geldiğini, faşist tırmanışın şimdi iktidarı daha doğrudan almaya yöneldiği sonucuna varmış olabilir. Hatırlanacağı üzere, Ecevit, belli bir zamanı bekleyerek Demirel'in Cumhurbaşkanlığı seçimlerini sürüncemede bıraktığını söylemişti. Beklendiğini söylediği zamanın ise, ordu üst kademelerinde yeni atamaların ve emekliye sevk istemlerinin yapıldığı 30 Ağustos tarihi olduğu biliniyor.

Gerçekten de ordu üst kademelerinde Demirel'in — aslında MHP'nin — istediği değişiklikler yapıldıktan sonra, ne 27 Mayıs gibi açık bir askeri darbeye, ne de 12 Mart'ta olduğu gibi bir "muhtıra" ardında mevzilenen üstü örtülü bir yarı-cuntaya gerek kalmadan ordunun ülke yönetim ve politikasında etkinliği artabilir, bu etkinliği daha yüksek düzeylere çıkarmanın yolları açılabilir, bir "yumuşak iniş" ile askeri bir yönetim sivil yönetimin kabuğu içine çok "yasal" bir biçimde yerleştirilebilirdi.

Böyle bir yönetimin baskıcı, işçi-emekçi kitlelere, ilerici, demokrat güçlere göz açtırmayan, ekonomik sıkıntıların ve alınan "önlem" lerin faturasını halk kitlelerine ödettiren, tekelci, büyük sermayenin çıkarlarına yönelik olacağı ise açıktır.

Biz bu değerlendirmeyi daha önce yaptık ve açıkladık. Eğer Ecevit, kendi deyimiyle, "Latin Amerika Modeli" faşist bir rejimi gerçekleştirmeye yönelik bir askeri darbeyi veya girişimi önlemek amacıyla hükümeti düşürmeye giriştiyse, o zaman, bu girişimi iyi hesaplayıp planlamadığı için daha büyük eleştirileri haketmiştir. Her zaman olduğu gibi bu kez de en etkin güç olan parlamento dışı kitlesel desteği oluşturmayı ihmal etmiş, parlamento düzeyinde de gerekli zemini hazırlamamıştır.

CHP'nin gensoru girişimi geri tepmiş, hükümeti düşürmemiş, tersine onu güçlendirmiştir. Demirel rahat bir nefes almış, hiç değilse daha bir süre azınlık hükümetini sürdürme güvencesine kavuşmuştur. Şimdi, Cumhurbaşkanı seçimlerinde AP'nin ne gibi manevralara gireceğini ve 30 Ağustos atamalarını dikkatle gözlemek gerekiyor.

Ama asıl, tüm antifaşist güçlerin saflarını sıklaştırıp aralarındaki birliği perçinlemeleri gerekiyor. Artık günlük konuşmalarda ve yazılarda güç birliği, eylem birliği, cephe birliği, politik işbirliği terimleri bol bol, alışverişte harcanan bozuk para gibi kullanılıyor, ama uygulamaya gelince, pratiğe gelince, dar grupçu çıkar hesapları tüm birlik türlerinden ağır basıyor! Bunu da yenme, aşma becerisi yine pratikte, bu tür olumsuzluklarla mücadele edile edile öğrenilecek. Yeter ki bu öğrenme faşist tırmanmayı önleme ve geriletmede geç kalmasın.

BİR HÜKÜMET DÜŞÜRME HİKAYESİ YA DA DEMİREL'İ GÜÇLENDİRME OPERASYONU

Öykü, CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in hükümetin düşürülmesi amacıyla bir gensoru önergesi verileceğini açıklamasıyla başladı.

CHP içindeki muhalefet kanatlarınca "zamansız" ve "sonucu" hesaplanamaz" olarak nitelenen gensoru önergesi "her şeye karşın" verildi. Gensoru önergesinin veriliş öyküsü ve gelişmesine geçilmeden önce sonuçlarına değinmekte yarar var. Gensoru önergesinin MSP'nin kaypaklığı sonucunda amacına ulaşamaması öncelikle CHP'nin muhalefet kanadının haklılığını bir ölçüde kanıtladı. Bir süreden beri parti yönetimince dışlanmış bulunan Kocaeli CHP milletvekili, göbek üstadı, profesör Turan Güneş, konuya ilişkin saptamasını Meclis kulislerinde şöyle dile getiriyordu:

"Sonuç dünden belli idi. Bunu anlamamak için CHP'de ya genel sekreter, ya da aptal olmak gerekir."

CHP muhalefet kanatları gensoru sonucu ile ilgili olarak bir olağanüstü kurultay hazırlığına başlarken, MSP parçalanmaktan kurtuluyor, düşürülmesi amaçlanan AP de güçleniyordu.

227 kabul, 214 red... Oylarınıza bereket....

ESKİ GENEL MÜDÜR, YENİ POSTACI

Gensoru önergesinin oylanacağı gün MSP'nin tavrının hâlâ belirlenememiş olması CHP'yi tedirgin ederken, CHP'den verilecek yanıta göre tavır almak üzere MSP grubu sürekli toplantıda tutuluyordu.

Erbakan'ın CHP'den beklediği yanıt şuydu:

Erbakan başbakan...

Erbakan CHP'den beklediği yanıtı alamayınca, gensoru önergesine beyaz oy kullanılması kararını grupta aldırıp, bunun partisinin muhalefet kanadına mensup olduğu bilinen Diyarbakır milletvekili Yaşar Göçmen aracılığı ile açıklattı.

Karardan önceki temaslar ise son derece yoğundu. CHP'nin "pırıl pırıl bürokratlarından" birisi olan AA eski genel müdürü Aytekin Yıldız gazeteciliği döneminde haberciliğini yeni biçimiyle sürdürüyor. Ecevit ile Erbakan arasında "haber taşıyordu".

ERBAKAN'IN BASIN TOPLANTISI

Son ana kadar rengini belli etmeyen MSP'nin "şakacılığı" ile ünlü lideri Erbakan, gensoru önergesinin görüşülmesine 4 saat kala bir basın toplantısı düzenledi. Basın toplantısında "Erbakan Show"un izlenmemiş bölümlerine gösterip, "ben başbakanlık talep etmedim" şakasını yaparken, yanındaki kurmaylarına "Aytekin bey bir haber getirdi mi acaba" diye soruyordu.

Aytekin Beyden beklediği "Ecevit'in Erbakan'ın başbakanlığı önerisine razı olup olmadığına ilişkin yanıt" gecikirken MSP lideri hırçınlaşarak "biz karanlığa kurşun atmayız" diyordu.

"BAŞBAKAN ERBAKAN

Erbakan bir hükümet düşürülmeden nasıl bir hükümet kurulacağına karar verilmesini de istiyor, ancak alternatif getirmiyordu. Erbakan'ın aslında bir aydan buyana oluşturmaya çalıştığı, ancak, her nedense açık olarak söylemeye çekindiği olgu kendisinin başbakanlığında bir hükümetti. Bütün MSP'li parlamenterlere bakanlık vererek partisini parçalamaktan kurtarabileceği tek çözüm yolu olan "başbakan Erbakan" formülü tutmayınca, gensoru önergesine verilen MSP oyları beyaz oldu.

"İÇİNİN TEMİZLİĞİ YÜZÜNE VURMUŞ"

Basın toplantısının ardından başlayan "genel müdür eskisi diplomasisi" saat 15.00'e kadar sürdü. MSP Genel Başkanı Erbakan'la birlikte ızgara köfte yiyen Aytekin Yıldız, daha sonra Ecevit'e Erbakan'ın güvenoylamasının Salı gününe bırakılmasına ilişkin önerisini götürdü. Ecevit'i odasında bulamayan Yıldız, genel kurul salonuna giderken vazgeçip, yeniden Erbakan'ın odasına yöneldi. Erbakan'la bir süre görüşen Yıldız dışarı çıktığında "içinin temizliği dışına vurmuş yüzü" görüşmelerin istenilen doğrultuda gitmediğini kanıtlıyordu. Ecevit'le bir süre konuşan Yıldız daha sonra tekrar Erbakan'ın odasına gitti. Aynı anda odasından çıkan MSP Genel Başkan Yardımcısı Süleyman Arif Emre asansörde karşılaştığı gazeteciye "adamın biri berbere gitmiş, saçım ak mı, kara mı diye sormuş, berber de saçın önüne dökülünce ak mı kara mı olduğunu görürsün cevabını vermiş" fıkrasını anlatırken Aytekin Yıldız Erbakan'la sonuncu görüşmesini yapıyordu.

Ancak CHP'nin "pırıl pırıl bürokratı"nın olağanüstü çabaları sonuç vermiyor MSP ile CHP arasında bir anlaşma sağlanamıyordu.

Gensoru önergesinin görüşülmesine az bir zaman kala toplantı halindeki MSP grubundan çıkan "beyaz oy" kararı anlaşmanın artık olanaksızlaştığını vurgularken, açıklamanın MSP'nin muhalif kanadındaki parlamenterlerinden Yaşar Göçmen tarafından yapılması Erbakan'ın hükümeti düşürmekten vazgeçtiğinin kanıtı olarak yorumlanıyordu.

"ÇAY İÇMEYE GELDİĞİNİ SÖYLESENE"

İplerin kopmasının ardından "taraflar" topluca genel kurul salonuna inerek oylarını kullanmaya başladılar. Bir süre önce AP'den istifa eden Muğla Milletvekili Zeyyat Mandalinci'nin "red oyuna", "yuh" diye bağıran AP milletvekilleri, MSP Genel Başkanı Erbakan'ın "kabul oyunu" alkışlarla karşıladılar. Ancak AP'li milletvekilleri Erbakan'ın "kerhen kabul" dediğini duymamışlardı. Bu arada oy kullanılması için çağrıda bulunan Hasan Aksay ile Şener Battal'ın genel kurul salonunda bulunmaması MSP kanadında telaş yaratıyor, Diyarbakır MSP milletvekili Göçmen, Türk Haberler Ajansının meclisteki bürosunda bulduğu Şener Battal'a, "söylesene çay içmeye geldiğini, ben de seni kaçtı sandım" diyordu.

Gensoru önergesinin AP, MSP ve MHP'lilerin oylarıyla reddedilmesinden sonra Ankara CHP milletvekili Alişan Canpolat ile Tunceli TBP milletvekili Ali Haydar Veziroğlu arasında yumruklaşma oluyor, Veziroğlu, kanayan burnunu tutarken, "bu CHP adam olmayacak, Erbakan başbakanlık mı istiyor, verilsin, hiç değilse millet şu Demirel'den kurtulsun" diye bağırıyordu.

"DANSÖZLERE TAŞ ÇIKARTIYOR"

Kulis'te yumruklaşma sürerken genel kurul salonu çıkışında şerrinden Ecevit'in bile korktuğu, İstanbul milletvekili Çağlayan Ege MSP'li Korkut Özal'a hakaret yağdırıyordu.

"Allah sizin dilinizde. Millet sizin ne mal olduğunuzu, dininizi de imanınızı da anladı. O beğenmediğiniz dansözlere taş çıkartıyor, onlardan daha iyi kıvırıyorsunuz".

Korkut Özal sinir gerginliğinin zirvesinde olduğu tartışma sırasında Çağlayan Ege'ye yanıt vermekten kaçınıyor, 15 dakika sonra Ege'ye söylemeye cesaret edemediğini gazetecilere söylüyordu:

"Kimin iyi kıvırdığını, Allah bizden iyi bilir."

Karşılıklı hakaret ve küfürler içinde geçen gensoru önergesinin oylanması sonrasında parlamento kulislerinde sonucu belli olan bir gensoru önergesinin neden verildiği söylentileri yayılıyor, CHP Genel Başkanı Ecevit'i "denetlemek ve yönlendirmek" amacıyla bir olağanüstü kurultay önerisi gündeme geliyordu.

CHP içindeki muhalefet grupları olağanüstü kurultay toplama kararı aldıktan sonra Deniz Baykal'ın evinde toplanarak kurultaya çağrı önerisinin gerekçesini hazırlıyorlardı:

"CHP'nin yönetimi devamlı başarısızlıkla sürmektedir. Türkiye'nin bugünkü koşullarında yapılan her hareketin ülkeyi ve partiyi olumsuz yönde etkilediği açıkça görülmüştür. Bunalımlar içinde olan ve kritik bir dönemden geçmekte olan Türkiye'de demokrasinin sağlıklı bir biçimde yaşayabilmesi için önce parti içinde demokrasi ve yönetimde sağlıklı çalışmak gerekmektedir.

Bu nedenle, şimdiye kadar genel yönetimin parti yönetimindeki etkisizliği ve denetimsiz kalması bu sonuçları doğurmuştur. Bizim amacımız parti meclisinin kurulmasıyla parti içinde sağlıklı bir dengenin yeniden kurulması ve Genel Başkanından daha sağlıklı hareket etmesini sağlamaktan ibarettir."

GENSORUNUN SONUÇLARI

CHP Genel Başkanı ve "Genel Sekreter Yardımcıları" tarafından verilen gensoru önergesinin istenilen doğrultuda amacına ulaşamadığı her nekadar ileri sürülüyorsa da belirli oranlarda başarıya ulaştığı parlamento çevrelerince sık sık vurgulandı.

Ecevit'in hükümeti düşürmek değil, güçlendirmek amacını taşıyan gensoru önergesi, örneğin bir amacına ulaştı. CHP yönetiminin "akıllılardan", muhalefet kanatlarının "az akıllılardan" oluştuğu doğrulandı.

"MSP'nin bütün parlamenterlerine bakanlık verilmemesi halinde parçalanacağı Erbakan'ın da kıvırtmakta Özcan Tekgül'e taş çıkarttığı" anlaşıldı.

TURGUT ÖZAL'IN UNUTTUĞU BİR ŞEY VAR: KARARLARI KISA SÜRE İÇİN UYGULANSA DA, UYGULANIR GÖRÜNSE DE EN SON KARARI İŞÇİ SINIFI VERECEKTİR. KİMSENİN GÜCÜ BİR AVUÇ AZINLIK ADINA İŞÇİ SINIFI VE HALKIMIZIN YARARINA İPOTEK KOYMAYA YETMEZ!

Bay Özal'dan dostlarına mektup var

■ yiğit günel

Bay Turgut Özal dostlarına mektup göndermiş. Size bana gönderecek değil ya mektubu bay Özal, doğal olarak dostlarına gönderecek. Ama bu doğal mektuplaşma biraz gizlilik taşıyor.

İsterseniz olayın biraz eskilerine gidelim. Ve 12 Mart döneminde kurulan bir "malum" dernekten söz açalım.

TÜSİAD kısa adıyla bilinen Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği 1971 yılında 12 Mart döneminde Vehbi Koç ve Nejat Eczacıbaşı'nın başını çektiği 14 işadamı tarafından kuruldu. Derneğin üye sayısı daha sonra 200 civarına yükseldi.

Dernek yayınlarında Ali Acıman'dan başlayarak bu üyeler soyadı sırasıyla bir sayfada yer alırlar. Mazhar Zorlu ile son bulan listenin sonlarına doğru bir bölümde Melih Özakat ile İsmail Özdoyuran'ın isimleri arasında iki kardeşin isimleri yer alırdı . Korkut ve Turgut Özal.

1979 Kasım'ında Dokumacılar Derneği, Türkiye Milli Kültür Vakfı ve MESS Yönetim Kurulu Başkanı olan Turgut Özal'ın isme 1980 yılında yayınlardan çıkarılıverdi. Bunun nedeni bir istifa filan değildi. Özal'ın yeni bir görevi vardı artık: TÜSİAD'ın görüş ve istemlerini (dolayısıyla MESS başkanı ve TÜSİAD üyesi iken de savunduğu görüşleri) Demirel hükümeti adına uygulamak. Turgut Özal, 1965-66 yıllarında olduğu gibi yine Demirel'in Başbakanlık danışmanlığı görevini yüklenmişti. Ve buna ek olarak da yine 1967-71 yıllarında olduğu gibi Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığını yürütecekti. Yani 1965-66 yıllarındaki göreviyle, 1967 ve 71 yılları arasındaki görevlerini birleştirecek şekilde bir gelişme(!) gösterdiğine inanmıştı Başbakan Demirel. Bu nedenle kendisine büyük bir inançla ekonomik politikasının iplerini teslim etti. Şimdilerde ise Çağlayangil'in himmetiyle Cumhurbaşkanı Senatörü yapılacağından, Devlet Bakanlığı kotuğuna oturtulacağından bile söz edilmeye başlandı.

Neyse biz, 52 yaşındaki Malatyalı elektrik mühendisinin yarınını bir kenara bırakalım ve şimdi ne yaptığına dönelim. 25 Ocak kararlarının güçlü mimarı, çokça gittiği batı merkezlerindeki "dilencilik" toplantılarından fırsat buldukça Türkiye halkının ezilmesi çalışmalarında yeni adımlar da atıyor.

Geçende Özal'ın dostlarına yazdığı bir mektup elimize geçti. Bu mektupta dış kaynaklardan gelen borçları peşkeş çektiği sermayeye işçilerin elde ettiği hakları kısmak yolunda neler yapmaları gerektiğini öğütlüyor.

Ulusal düzeyde alınması gereken önlemlerden söz ederken şöyle diyor:

1. Sözleşmelerde yönetime müdahale niteliğinde hükümler yer almayacak, bir önceki toplu sözleşmede böyle hükümler mevcutsa, bunlara istişari bir şekil verilecektir. (Yönetime müdahaleden üretim planlaması, üst düzeyde sevk ve idare, vb. gibi hususlar anlaşılmalıdır.)

2. Daha önceki sözleşmelerde yer alan hükümler dışında ek yükümlülükler getirilebilecek yeni maddelere (kalemlere) yer verilmeyecektir.

3. Kıdem tazminatına esas süreler arttırılmayıp, aynen muhafaza edilecek, yeni işe alınan işçilerin kıdem tazminatı her yıl için 30 gün olacaktır.

4. Sözleşme süresi 2 yıldan az olmayacaktır.

5. Yıllık ücretli izin süreleri yükseltilmeyecektir.

6. Haftalık çalışma saatleri daha aşağıya indirilmeyecektir."

TOPLU SÖZLEŞMELER NASIL SULANDIRILACAK?

Toplu sözleşme düzeninin nasıl sulandırılacağı da yine mektubun kapsamı içinde:

"Ödenecek ücretin ve sağlanacak diğer hakların tesbitinde toplu sözleşmelerin, bir yandan işyerindeki üretim faaliyetinin düzenli, sürekli ve verimli bir şekilde sürdürülmesi ve korunması, öte yandan işçinin o sözleşmenin kapsadığı dönemdeki hak ve menfaatlerini düzenlemek olduğu esasından hareket edilmelidir. Konuya bu açıdan yaklaşıldığında sağlanacak imkanların o yıl beklenen enflasyon ve o işyerinde sağlanan verimlilik artışı ile paralellik arzetmesinde zaruret bulunmaktadır.

Genel ekonomik dengenin korunabilmesi ve toplu sözleşme düzeninin ahenkleştirilmesi ve ülkede ücretler bünyesinin aşırı ölçüde bozulmaması hem özel hem de kamu sektörünün bu konuda gerçekten duyarlı ve sorumluluk duygusuyla hareket etmeleriyle sağlanabilir. Bu hususlar gözönünde bulundurularak yukarıda sözü edilen tedbirlerin uygulama durumu yakinen izlenecek, alınmış kararlara uymayanların, ülkemizde çalışma barışını bozucu nitelikteki davranışlarını devam ettirmelerine müsaade ve mesamaha edilmeyecektir."

İŞVERENLER SENDİKALAŞMALI

Başbakanlık Müsteşarı ve DPT Müsteşar Vekili Turgut Özal, öze sektör kuruluşlarının en kısa zamanda işkollarındaki işveren sendikalarına katılmalarının yararlı olacağını da belirtti ve işveren sendikaları bulunmayan işkollarında sendikalaşmaya gidilmesini de istedi.

Bu konudaki öğüdü de şöyle:

"Ayrıca 200'den fazla işçi çalıştıran kuruluşların, bir önceki dönem toplu sözleşmelerinden bir örneği ile yeni imzalanan sözleşmeyi ve tamamlayıcı bilgileri Başbakanlık Toplu Sözleşme Koordinasyon Kurulu Başkanlığı'na göndermeleri bu konudaki çalışmaların devamına imkan sağlayacaktır."

Evet, işte bu böyle bir mektup Sayın Özal, dostlarına bu mektubu yazdı. Ancak, unuttuğu bir şey var. Kararları kısa süre için uygulansa da, uygulanır görünse de en son kararı işçi sınıfı verecektir. Kimsenin gücü bir avuç azınlık adına işçi sınıfı ve halkımızın yarınına ipotek koymaya yetmez.

not...

GÜVEN OYUNU

■ ferhat gün

Güvenoylamasının sonucuna bakarak, geçen haftaki NOT yazımızın başlığını tekrarlamak gerekecek: "CHP — MSP VE EMPERYALİST OYUNLAR"

Ne Erbakan'ın "kıvırtkanlığı" ne de Ecevit'in "çaresizliği"dir sonucu belirleyen etmenler.

Aslına bakılırsa, sonuç, önceki hafta Ankara'da yapılan NATO Bakanlar Konseyi toplantılarından sonra yayımlanan ortak bildiride ilan edilmiştir. Ortak bildirinin o bölümünü okuyalım isterseniz:

"- Türkiye'nin ekonomik sorunlarına çare bulmak amacıyla yapılmakta olan gayretleri memnunlukla karşılayan bakanlar, bu çabaların tam sonuç verebilmesi için belirli bir süre geçmesi gerektiğini ve bu yardım faaliyetinin bir kaç yıl boyunca sürdürülmesinin zorunlu olduğunu kabul etmişlerdir..."

Ne diyor NATO'lu bakanlar?

● Türkiye'de emperyalist güçlerin ve işbirlikçisi tekellerin istek ve boyunduruklarıaltında alınan ve parça parça geliştirilerek uygulanan ekonomik kararlar memnuniyet vericidir. Yani MHP destekli AP azınlık hükümetinin enflasyon-hayat pahalılığı - terör üçgeniyle sürdürdüğü vahşet yerindedir. Bu bir.

● Bu vahşetin devamı ve tam olarak yerleşebilmesi, muhtemel bir erken seçim ile ya da zamanında yapılacak bir seçimle AP, veya en kötü ihtimalle AP— MHP iktidarının kalıcılığına bağlanabilmesi için mevcut yönetimin desteklenmesi zorunludur. Bu iki.

Bunu NATO söylüyor, biz de tercüme ediyoruz.

Beyninde iğne ucu kadar aydınlık, yüreğinde zırnık namus taşıma külfetine katlanabilecek herkesin, NATO Bakanlar Konseyi ortak bildirisinden çıkaracağı sonuç budur.

Emperyalist-kapitalist sistemin savaşçı miğferi NATO, "Türkiye'de ne tür iktidar olacağını ben çizerim" diyor. Bu karanlık duvarın arkası ve yanları ise o sistemin ekonomik NATO'su IMF ile örülü. OECD'ler, AET'ler, Dünya Bankalarının elindedir dizginler.

Dünya Bankası'nın geçenlerde yayınlanan Türkiye raporunda bir bölüm var. Şöyle denilmektedir orada:

"- Türkiye'deki terör, ekonomik gelişmeye engeldir..."

Hayır hayır, bunu biz değil, Hürriyet gazetesinin Washington muhabiri bildiriyor... Gene tercüme edersek şöyle demektedir Dünya Bankası: Terörle kamçılar, enflasyonla bastırırız Türkiye'yi.

Geçenlerde burjuva basının yayınlamadığı bir habere göre, 4 Kasım 1979 günü ABD'nin Tahran Büyükelçiliğinde bulunan belgeler arasında, bir tarihte İran'a gelen bir Amerikalı generalin NATO komutanına yazdığı bir mektubun sureti bulunmuştur. O mektupta, Amerikalı general, İran'da Bahtiyar'ın desteklenmesinin "en uygun durum" olduğunu, Bahtiyar tutunamazsa, "en uygun durumun İran'da bir iç savaş olacağı"nı NATO komutanına bildirmiştir.

Gördünüz mü siz NATO'yu!...

Sormak gerek:

— Acaba Türkiye'deki "uygun durum" nedir?

NATO Bakanlar Konseyi ortak bildirisi Türkiye adına işte o "uygun durum"u ifade ediyor...

"Batı'nın görmek istediği en iyi Demirel", "en uygun durum"ların temsilciliğini gırtlağına kadar suçlu Türkeş'le birlikte yürüten o Demirel, NATO Bakanlar Konseyi toplantıları sırasında ABD Dışişleri Bakanı Muskie'ye aslında güvenoylamasının sonucunu çok önceden bildirmiş, "Hükümetimiz düşmez" demiştir.

Ecevit ve Erbakan bu oyunların şatafatlı nonfigüratifleridir.

Bu güvenoyu değil, emperyalist eksenli güven oyunudur!...

Son olarak bir şey daha ekleyelim. Güvenoylamasının sonucuna bakarak, geçen haftaki yazımızın son bölümünü "şimdilii" diyerek tekrarlamak zorunludur. O da şöyle:

'- CHP ve MSP'nin tabanını oluşturan ve çıkarları tekellerle uyuşmayan önemli ve ağırlıklı kesimleri yaşamsal bir değerlendirme yapmak zorundadırlar. Antifaşist, antiemperyalist, antişovenist, antitekel mücadele cephesinde yer almaları aynı zamanda sınıfsal bir gerekliliktir..."

Sınıf merceğinin gösterdiği şaşmaz gerçek budur.

DİSK 7. ERKEN GENEL KURULUNUN ANATOMİSİ

Toplumumuza faşist bir yönetimin dayatılmak istendiği günümüz koşullarında ilerici sendikal hareketin örgütü DİSK'in görev ve sorumluluklarının her geçen gun arttığı bir ortamda yapılan Genel Kurul çalışmaları sanki böylesi bir ortamın dışındaydı. Sankı kendini böylesi bir ortamdan soyutlamıştı. Bu nedenle de elde edilen sonuçlar, beklentilerle denk düşen bir düzeye ulaşamadı

600 sahifeden oluşan ve ancak genel kurulun üçüncü günü delegelere dağıtılan rapor, okunmadan görüşmelere geçildi. Hem de oybirliğiyle.

Rapora muhalefet şerhi koyan iki GYK üyesi söz alarak muhalefet gerekçelerini açıkladılar. Bunlardan Nusret Aydın (Oleyis, aynı zamanda CHP Merkez Yönetim Kurulu Üyesi), raporda CHP'nin haksız ve çok sert biçimde eleştirildiğini bu nedenle muhalefet şerhi koyduğunu söyledi. Diğer muhalif ise Mehmet Kılınç'tı. Bu kişi de, (Petkim-İş eski genel başkanı) muhalefet gerekçesinde, DİSK'e parti misyonu yüklenmek isteniyor, 20 Mart gibi eylemler yanlıştır, diyordu. Diğer bir muhalif Cenan Bıçakçı ise, (ASİS) görüşlerini açıklamak gereğini duymadı.

RAPOR ÜZERİNE GÖRÜŞMELER

Rapor üzerine görüşmelere geçildiğinde, başkanlık divanı örgüt adına konuşmalara sınır koymayacaklarını ancak kişisel konuşmaları 10 dakika ile sınırladıklarını belirtti. Örgüt adına 26 delege ve gene kişisel konuşma yapmak üzere 26 delege söz aldı.

GENEL KURUL DIŞINDAN GELEN ANTİKOMÜNİZM

CHP Genel Başkanı Ecevit'in Genel Kurul'a gönderdiği mesaj CHP'li delegelerin sosyalistlerle birlikte davranmasını engellemeyi, CHP'li sendika yöneticileri ile bilimsel sosyalistlerin arasındaki ayrılığı körüklemeyi amaçlıyordu.

Ecevit'in mesajının yetmeyeceğini anlamış olacak ki Genel Kurul un ikinci günü CHP Genel Sekreteri Üstündağ bir grup yönetici ve parlamenter ile birlikte geldi ve bir konuşma yaptı.

Üstündağ CHP'li sendika yöneticilerine ve delegelere "CHP' liler CHP'liliğini bilsin. Sosyalistlerle birlikte davranmasınlar" mesajını iletirken, bir yandan da Abdullah Baştürk'ün kontrol ettiği CHP'li delegeler üzerinde politik kontrolu sağlamaya çalışıyordu. Konuşmanın ağırlığı antikomünizm ekseni üzerine oturuyordu. Üstündağ, "çalışanların ülke yönetimine gerçekçi olarak ağırlıklarını koymaları yalnız özgürlükçü demokratik rejimlerde mümkün olabilir. Faşizmde buna olanak olmadığı gibi komünizmde de çalışanların yönetime ağırlıklarını koymaları genellikle bir aldatmacadır." dedi. CHP'nin Kurultayında kabul ettiği programı doğrultusunda üzerine düşeni yaptığını söyleyen Üstündağ, antikomünizme devam etti. "CHP demokratik sol bir partidir. Her zaman olduğu gibi her türlü dikta rejiminin karşısındadır. Faşizmin de, komünizmin de karşısında demokratik sol doğrultusunda haklı ve halkçı uğraşını sürdürmektedir." diyen CHP Genel Sekreteri, işçilerin CHP'de nasıl etkin(!) olduklarını anlatmaya çalıştı.

4. 5. GÜNLER VE ELEŞTİRİLER

Rapor üzerine görüşmeler 4. ve 5. günler sürdü. Rapor üzerinde yapılan görüşmelerin genel olarak beklenenin altında olduğu, anarko-sendikalist grupların, DİSK'in görevlerini belirlemekten çok, genel kurulu bölücü, sınıf sendikacılığı hareketi içine ayrılıklar sokucu ve yapıcı olmaktan çok uzak eleştirileri, hem genel kurulu gerdi ve hem de sendikal hareketin görevlerini belirleyecek bir tartışma platformunun yaratılmasının önüne engeller çıkardı. Diğer yandan, genel kurulu kendi işlev alanına çekmek isteyen konuşmalar da çok sınırlı kaldı. Geçmiş dönemlerin tutarlı bir eleştirisi yapılamadı. Yapılan hatalardan dersler çıkarılamadı. Bu nedenle yapıcı bir eleştiri ortamı yaratılamadı.

RAPOR ÜZERİNE TARTIŞMALARDA ÖNEMLİ BİR NOKTA 1 MAYIS 1979

Rapor üzerine söz alan delegelerden Maden-İş Genel Başkanı Kemal Türkler, DİSK'in güçlenmesi ve daha saygın bir örgüt haline gelmesi için kararlarda anlayış birliğine varılmasını ve bu genel kurulun birlik genel kurulu olmasını istedikten sonra 1 Mayıs 1979 konusu üzerinde durdu. Türkler, raporda yer alan 1 Mayıs 1979'u İzmir'de kutlayan sendikalara karşı eleştirilerin haksız olduğunu ve örgüt anlayışına uymadığını ileri sürdü. DİSK'in 1980'de "Bütün Türkiye'yi 1 Mayıs alanı olarak değerlendirdiğini, bu kararın da 1979' da 1 Mayıs'ı İzmir'de kutlayan sendikaların haklılığını ortaya koyduğunu savunan Türkler, 6. Genel Kurul'da alınan Cephe konusundaki karar yolunda daha aktif uygulama içerisinde olunmasını istedi.

Türkler'in konuşması sırasında daha önce kendi genel başkanlığı döneminde DİSK yönetimini revizyonistlikle suçlayan delegeyi cevaplarken goşizm üzerine söylediği sözler de tartışmalara neden oldu.

Daha sonra söz alan Sosyal-İş delegesi Zeki Kılıç, 1 Mayıs 79' un İzmir'de kutlanmasının 1980' de Mersin ve diğer illerde yapılan kutlamalar örnek gösterilerek haklı gösterilemeyeceğini söyledi. Zeki Kılıç bu konuda özetle şunları söyledi: "Her demokratik eylemin bir politik özü olduğu doğrudur. 1 Mayıs 1979 da böyle politik özü olan bir eylemdir. 1979 1 Mayıs'ında bunu kavrayamayanlar savrulmuşlardır. 1 Mayıs 79 ve 80 bu anlamda değerlendirilmelidir. 1980'den kalkılarak 79 1 Mayısısında İzmir e gitmeye doğru denilemez. 1 Mayıs 79'da savrulanlar bu konuda özeleştiri yapmalıdırlar.'

Genel kurul da sınıf sendikacılığı hareketine karşı sağlı - "sol' lu saldırılar yinelenip durdu. Diğer yandan bu platform ise, ne kendine yönelen eleştirileri tutarlı ve etkin bir temelde cevaplayabildi ve ne de genel kurulun gidişinde etkin bir rol oynayabildi

Rapor üzerine yapılan görüşmelere F.Işıklar ve A.Baştürk cevap verdiler. Işıklar daha çok teknik ayrıntılar üzerinde dururken, Baştürk sınıf hareketi platformuna yönelik eleştirileri yineledi.

Hesap tetkik komisyonunun raporu üzerine söz alınmadı ve oybirliği ile geçmiş kurul aklandı.

Daha sonra karar tasarılarının görüşülmesine geçildi. Geçmiş dönem yapılan çalışmalar, bunların içinde de ihraçlar söz konusu idi. Gene oy birliğiyle geçti. Burada ilginç olan özellikle Maden-İş, Banksen ve Baysen sendikalarına yönelik olarak yapılan ihraçları da kapsayan yönetim kurulu çalışmalarına bu sendikaların delegeleri de oy vererek kurul çalışmalarını akladılar.

BAŞTÜRK KONGREYİ TERKEDİYOR

Daha sonra Abdullah Baştürk' ün protestosuna neden olan, tüzük tadil komisyonunun değişiklik önerilerinin görüşülmesine geçildi. DİSK'in Ankara'ya taşınması oy çokluğuyla kabul edildi. Komisyon raporu genel sekreterin, sadece genel başkan tarafından gösterilen adaylar arasından seçilmesini değiştiriyor ve delegelerin de aday gösterilebilmesini hükme bağlıyordu. Bu tasarının gerçekleşebilmesi için üçte iki oy gerekiyordu. Ancak, tüm tüzük tadil ve karar tasarıları gibi bu tadil tasarısı da komisyondan oy birliğiyle çıkmıştı. Dahası 6. Genel Kurul'da ve daha sonra Baştürk komisyondan gelen tasarı doğrultusunda konuşmalar yapmıştı. Nitekim bu tasarıların Yürütme Kurulu'ndan da oybirliğiyle çıktığı söyleniyordu. Nitekim DİSK'in Ankara'ya nakli ezici bir çoğunlukla kabul edildi. Sıra değişikliğe gelmişti. Genel-İş delegasyonunun büyük çoğunluğu tasarının aleyhine oy verdi. Ve 10 oy farkla tasarı reddedildi. Tasarı reddedilmişti ama çok küçük bir sayı ile, ilerisi için anlaşılan Baştürk' ün hesapları açısından olumsuz bir göstergeydi. Oylamadan sonra söz alan Baştürk, bu tasarıya verilen oyların kendisine güvensizlik olduğunu iddia ederek genel kurul salonunu terketti. Bunun üzerine Başkanlık Divanı, Kurul çalışmalarını ertesi sabaha dek kapattı.

Ertesi sabah bildirilen saat genel kurul çalışmalara başlayamadı. Başta Genel-İş delegasyonu olmak üzere bir kısım delegeler salona girmeyip, dışarda beklediler. Bu arada tüm sendika başkanlarının ortak imzası ile, dünkü oylamanın güvensizlik oylaması olmadığı ve hep birlikte genel başkanlığa yeniden Abdullah Baştürk'ü aday gösterdiklerine ilişkin bir önerge hazırladılar ve divana verdiler. Ancak bu önergeden sonra genel kurul çalışmalara başlayabildi.

Sıra Merkez Yürütme Kurulunun Üyeleri için gene benzer bir önerinin görüşülmesine gelmişti. Bu arada komisyonun oy çokluğuyla tasarıyı geri aldığı duyuldu ve tüzük eski haliyle yani Baştürk'ün istemi doğrultusunda değişmeden bırakılmış oldu.

GENEL KURUL KARAR TASARILARINI GÖRÜŞMEDEN SEÇİMLERE GEÇİLDİ

Sıra karar tasarılarının görüşülmesine geldiğinde verilen bir önergede, hazırlanan karar tasarıları, değişiklik önergeleri ile birlikte genel kurul adına karar

vermek üzere yeni seçilecek yönetim kuruluna bırakılması isteniyordu. Önerge oylandı ve oy çokluğuyla kabul edildi. Böylece genel kurul kendi görevlerinin bir kısmını, en önemli bir kısmını yeni seçilecek genel yönetim kuruluna bırakmış oldu. Anlaşılan tüm bunlar da Baştürk'ün yeniden başkanlığı kabul etmesi için dayattığı ve kabul ettirdiği yeni gelişmelerdi. Nitekim Genel Sekreterlik konusu tüm gruplar içinde en çok tartışılan konuların başında geliyordu. Baştürk, vetosuyla bu konuyu da halletmiş olacak ki, ilk tur oylamada Baştürk'ün adayı F.Işıklar üçte iki oy alarak kolayca seçildi.

Baştürk artık genel kurulun gidişini kontrol altına almıştı. Herkes istediğini seçtirecek diye bakıyordu. Baştürk'ün istemi ise, gene kuliste dolaşan söylentilere göre, Aktulgalı ve Kocamanoğlu dışında eski MYK üyelerini olduğu gibi bırakmaktı.

TURLAR BAŞLIYOR

5 MYK üyeliği için Baştürk 10 aday gösterdi. Bunlar sırasıyla; Kemal Nebioğlu, Rıza Güven, Mukbil Zırtıloğlu, Tuncer Kocamanoğlu, Mustafa Aktulgalı (buraya kadar eski yürütme kurulu üyelerinin tamamı) ile Maden-İş'ten Mehmet Karaca, Bank-Sen'den Metin Denizmen, Basın-İş'ten Burhan Şahin, Dev-Maden-Sen'den İsmet Cantekin ve Sosyal-İş'ten Özcan Kesgeç idi.

Yapılan ilk tur oylamada üçte iki çoğunluk aranıyordu. Seçimlere geçildi ve hiçbir aday bu oyu olamadı.

Oyların dökümü şöyleydi: (Oylamaya 461 delege katıldı.)

Nebioğlu	172
Güven	223
Zırtıloğlu	227
Kocamanoğlu	96
Aktulgalı	75
Karaca	284
Denizmen	203
Şahin	199
Cantekin	61
Kesgeç	87

Bu turda sınıf sendikacılığı platformunda eylem birliği yapan delegasyon arasında birlik sağlanamadı. Platformdaki gruplar kendi politikalarını uyguladılar. BD grubu bu turda Kesgeç'e oy vermedi. Sonuçta Karaca da, Denizmen de, Kesgeç de seçilmeye yeter sayıda oy alamadılar.

Sınıf sendikacılığı platformunda ikinci tur için üç isim üzerinde birlik sağlandı. Bunlar, Karaca, Denizmen ve Kesgeç idi. Bu turda seçilebilmek için salt çoğunluk aranacaktı. Yapılan seçimlerde şu sonuçlar alındı

(Oylamaya 459 delege katıldı)

Nebioğlu	214
Güven	269
Zırtıloğlu	363
Kocaman	68
Aktulgalı	57
Karaca	182
Denizmen	175
Şahin	200
Cantekin	183
Kesgeç	157

Bu turda Genel-İş delegasyonu matbu oy kullandı. Anlaşılan Baştürk kendi yönetimindeki sendikanın delegasyonunu kontrol etmek için başka yol bulamamıştı. Elbette bu da önceden düşünülüp, tasarlanmış bir oyundu.

Bu turda, sadece Güven ve Zırtıloğlu seçilmeye yetecek oy aldılar.

Daha sonra üçüncü tur oylamalara geçildi. Bu turda 449 oy kullanıldı. Oyların dağılımı şöyleydi:

Nebioğlu	200
Kocaman	58
Aktulgalı	36
Karaca	182
Denizmen	178
Şahin	204
Cantekin	168
Kesgeç	170

SEÇİM KİLİTLENİNCE

Üçüncü turda hiç kimse seçilemedi. Genel Kurul kilitlenmişti. Bunun üzerine Divan, oya sunduğu bir önerinin, oy çokluğu ile kabul edilmesi üzerine genel kurulu kapattı.

Gece yoğun kulis çalışmaları ile geçti. Birlik Dayanışma başından beri "Banksen'in önünü kestiği" gerekçesiyle Sosyal-İş Sendikasından aday gösterilen Özcan Kesgeç'e itiraz ediyordu. Buna karşın TİP üyesi bir sendika yöneticisinin DİSK yürütme kuruluna girmesini kabul ediyordu. Bu yönde oy kullanacağını söylüyordu. Önceleri Tekstil'den Selahattin Uyar'ın aday olması için öneriler getirdiler. Kabul edilmedi. Daha sonra Genel Kurulun 7. günü akşamı Baştürk'le tek yanlı olarak yaptıkları görüşmelerde aynı düşüncelerl Baştürk'e iletilmiş olacak ki, genel kurulun kilitlenmiş olmasını bir çözüm bulamadığını gören Baştürk, Sabah Genel Kurul çalışmalarına başlarken söz alarak seçimlerin çok uzadığını, eski adayların bir kısmının geri çekildiğini, ve kendisinin kilitlenmeyi açmak amacıyla üç yeni isim önerdiğini, bunların tek turda seçilmelerini istediğini belirten bir konuşma yaptı. Önerdiği isimler: Maden-İş'ten Kemal Daysal, Tekstil'den Süleyman Çelebi (CHP'li) ve Keramik-İş'ten Ahmet Nalbantoğlu (TİP'li) idi.

AHMET NALBANTOĞLU ADAYLIKTAN ÇEKİLİYOR

Baştürk'ün aday gösterdiği Keramik-İş Yürütme Kurulu üyesi ve TİP MYK yedek üyesi Ahmet Nalbantoğlu divana giderek, Özcan Kesgeç'in lehine adaylıktan çekildiğini açıkladı. Baştürk'ün Nalbantoğlu ile görüşme ve adaylığını geri almama yolundaki ısrarına karşılık Ahmet Nalbantoğlu Partisi'nin MYK üyesi Özcan Kesgeç'in aday olduğunu, onun lehine çekilmekte ısrarlı olduğunu belirtti.

Bunun üzerine Baştürk Genel İş Genel Sekreteri Ertan Andaç'ı aday gösterdi

Yapılan 4. tur seçimlerde alınan sonuçlar şöyleydi

Daysal. 291 oy aldı ve seçildi

Ertan Andaç 325 oy aldı ve seçildi

Süleyman Çelebi 358 oy aldı seçildi

Diğer adaylar

Kesgeç 46 oy,

Kocaman 15 oy,

Aktulgalı. 1 oy

GOŞİZM GENEL KURULU TERKETTİ

4. Tur yapılan seçimlerden sonra, 11 sendika delegasyonu genel kuruldan çekildi Bu sendikalar Asis, Basın-İş, Dev-Maden Sen, Dev-Sağlık İş, Dev Yapı İş, Deri-İş, Nakliyat-İş, Taper İş, Sine-Sen, Yeraltı Maden-İş ve Keramik-İş (bir kısım delegesi) çekilen delege sayısı 39 idi. Bu sendikalar yaptıkları basın toplantısında, "Bu genel kurul da sendikalizm ve reformizmin en çirkin hesaplarla uzlaşması, aradaki çelişkinin çıkar çelişkisi olduğunu kanıtlamıştır" gibi gerekçeler öne sürdüler Aslında gerçek gerekçe kendi doğrultularındaki adayların seçilmeyişi idi.

DİSK GENEL KURULU DELEGELERİNİN İŞKOLLARINA GORE BİLEŞİMİ:

7 DİSK Genel Kurulu 464 delegeyle açıldı. Bu delegeler 28 ayrı sendikadan ve bugünkü sendikalar yasasına göre 24 ayrı işkolundan geliyorlardı. Aynı işkolunda olan sendikalar Banksen, Sosyal-İş ve Fındık-İş sendikası ile bu işkolunda tüzük değişikliğinden sonra genel kurul çalışmalarına 3 delegeyle katılan Taper-İş. ayrıca Baysen'le Dev-Yapı-İş ve Dev-Maden-Sen'le Yeraltı-Maden-İş idi

464 daha sonra 467 delegenin 43 tanesi doğal delegedir Seçilmiş delegelerin sendikalara göre dağılımı şöyledir

	Delege		Delege
ASİS	2	Maden İş	60
Aster-İş	2	Nakliyat İş	2
Basın-İş	2	Oleyis	27
Baysen	3	Sine Sen	1
Banksen	30	Sosyal-İş	8
Dev-Maden-Sen	11	Petkim-İş	7
Dev-Yapı İş	1	TİS	12
Fındık İş	5	Tek Ges İş	5
Genel-İş	145	Tekstil	45
Gıda-İş	18	Tunka İş	1
Hurcanı-İş	3	Yeraltı Maden-İş	9
Keramik İş	5	Dev Sağlık İş	2
Deri İş	1	Taper İş	3
Lastik İş	11	Doğal	43
Limter-İş	1	Toplam	467

DİSK Yürütme Kuruluna seçilen delegeler ve bağlı oldukları sendikalar

Abdullah Baştürk İlk turda seçildi 452 delege oylamaya katıldı. 416 oy aldı 36 oy boş verildi. Bağlı olduğu sendika Genel-İş. Genel Başkan

Fehmi Işıklar İlk turda seçildi. 453 delege oylamaya katıldı. 350 oy aldı Bağlı olduğu sendika Maden-İş Sendikasıyla üye bağının dışında ilişkisi yok

Rıza Güven II turda 269 oyla seçildi Bağlı olduğu sendika Tekstil. Sendikasıyla üye bağının ötesinde ilişkisi yok

Mukbil Zırtıloğlu 363 oyla seçildi. Bağlı olduğu sendika Oleyis Sendikasıyla üye bağının dışında ilişkisi yok

Kemal Daysal 4 Turda 291 oyla seçildi Bağlı olduğu sendika Maden-İş Görevi Genel Başkan Vekili

Ertan Andaç 4 Turda 325 oyla seçildi. Bağlı olduğu Sendika Genel-İş. Görevi Genel Sekreter

Süleyman Çelebi 4 turda 358 oyla seçildi Bağlı olduğu sendika: Tekstil Görevi Genel Başkan Vekili

EVET! FAŞİZMİ EZECEĞİZ!

■ gündüz mutluay

TİP Ankara İl Kongresi toplantısına katılan Genel Başkanını "Faşizmi Ezeceğiz" sloganlarıyla karşıladı. Kongre düşüncelerini özgürce ve benimsediği sloganları haykırarak dile getirdi. Görevi ve hakkı olan şeyi yaptı.

Kıyamet de görünüşte bundan koptu. Güvenlik görevlileri hemen salonun önünde görev yapan 30 kadar TİP'liyi gözaltına aldılar. Salona giriş çıkış tutuldu. Yollar kesildi. Subay ve polisler ellerinde otomatik silahlarla salona daldılar. Kongre divanına kadar yürüdüler.

"Kongre Sıkıyönetim Komutanlığının emriyle iptal edilmiştir, derhal salonu boşaltın."

Aldıkları yanıt da o kadar kesindi:

"Sıkıyönetim Komutanlığının kongreyi iptal yetkisi yoktur. Kongre görevine devam edecektir."

Olayların bundan sonraki gelişmelerini bu sayfalarda okuyacaksınız.

Ankara Sıkıyönetim Komutanı kongreyi gözaltına aldı.

TİP Genel Başkanı Behice Boran ile Partinin merkez yöneticileri, yerel örgüt yöneticileri ve üyeleri ile birlikte kongrenin konukları da gözaltında tutuldu. Konuklar arasında yargıçlar, öğretim üyeleri, gazeteciler, sendika ve kitle örgütü yöneticileri, parlamenterler vardı. Parlamenterler dışında [illegible] gözaltında tutuldu. Kongre önce salonda sonra Emniyet Müdürlüğü'nün spor salonunda gözaltına alındı.

"Akıl alır şey değil" denilebilir. Bir sıkıyönetim komutanı hangi yetkiye, hangi yasaya dayanarak bu işi yapabilir? Nasıl baskıyı ve terörü bu boyuta ulaştırabilir? Bir kongreyi toptan gözaltına alabilir? Hangi güçlere dayanıyor ve kimin adına yapılıyor?

Ve ne sanılıyor? Bilimsel sosyalist bir parti, Türkiye İşçi Partisi böylesi bir teröre teslim mi olacak sanılıyor? Demokrasi güçleri seslerini kısacaklar mı? Hesaplanan ve amaçlanan budur. NATO destekli Demirel iktidarı faşist diktatörlük tezgahını işletiyor. Ülkede demokratik hak ve özgürlüklerden ne arta kaldıysa onların üzerine saldırıyor. Tek bir demokratik mevzi bırakılmamak isteniyor.

Sınıflar mücadelesinde işçi sınıfını ve tüm emekçi sınıfları kesin yenilgiye uğratmak için öncelikle demokratik hak ve özgürlüklerin yokedilmesi gerekiyor. Örgütsüz ve sindirilmiş bir işçi sınıfına ondan sonra kesin ve öldürücü darbenin vurulmasının hesabı yapılıyor. Emperyalizm ve tekellerin hesabı bu. Siyasal iktidarın hesabı bu.

Bu hesabın bozulması gerekiyor. Bozulabilir de. Kitleler bu hesabın boşa çıkarılabileceğini her gün ortaya koydukları yeni bir direnişle, saldırılar karşısında sınıf mücadelesinin gerektirdiği mücadele biçimlerini yaratarak gösteriyorlar.

Bu mücadele genellendiği, tek bir komutaya bağlanıp, tek bir sel yatağında toplandığı oranda faşizm tehlikesi boşa çıkarılacak. Şimdi sınıf hareketi bu görevle karşı karşıya. Gereğini mutlaka yerine getirecek!

* TİP Ankara İl Kongresi Demirel iktidarına bağlı güvenlik kuvvetlerince basıldı.
* Sıkıyönetim Komutanı TİP İl Kongresini gözaltına almaya kalktı.
* Sıkıyönetim Komutanı, Kongreyi iptal ettiğini fütursuzca söyledi.

5 Temmuz 1980 Cumartesi... Sabah saat 10.00... Türkiye İşçi Partisi Ankara İl Kongresi'ne katılmak üzere salona gelen Genel Başkan Behice Boran Partililerin "Faşizmi Ezeceğiz" sloganlarıyla karşılandı. Kongre, çalışmalarına başlarken güvenlik görevlileri kongrede slogan atılarak toplantı ve gösteri yürüyüşü yasasına aykırı hareket edildiği gerekçesiyle giriş çıkışı tuttular. Salona gelen delege ve konuklar sokak başlarından geri çevrildi. Parti yöneticileri dahil kimse salona sokulmadı. Aynı şekilde salondan çıkmak da yasaklanmıştı.

PARTİ GÖREVLİLERİ GÖZALTINA ALINIYOR

TİP Genel Başkanı konuşmasına başlarken güvenlik kuvvetleri salonun girişinde görev yapan 29 TİP'liyi gözaltına aldı. Saat 10.20'ydi. Gözaltına alınanların otobüse doldurularak götürülmesi sırasında sıkıyönetim görevlisi bir yüzbaşıyla bir assubay yanlarında sivil polisler ve silahlarıyla salona daldılar. Divana gelen sıkıyönetim görevlisi "Kongrenin iptal edildiğini" bildirdi. Divan Başkanı TİP Genel Sekreteri Sargın sordu: "Hangi gerekçeyle?" Yüzbaşının Ankara Sıkıyönetim Komutanının emri olduğunu söylemesi üzerine Sargın, "Emir üzerine kongre iptal edilmez, hangi yasanın hangi maddesine göre iptal ediyorsanız yazılı getirin, buradan yasalara aykırı bir şekilde bir tek kimseyi alamazsınız" dedi. Yüzbaşının Hükümet Komiserine yönelttiği sorunun "Yasadışı her hangi bir durumun olmadığı" şeklinde cevaplanması üzerine sıkıyönetim görevlisiyle Hükümet Komiseri bir süre tartıştılar.

KONGRE SALONU ETRAFINDA ABLUKA GENİŞLETİLİYOR

İçerde bu tartışmalar sürerken dışarda güvenlik önlemleri yan sokaklara, caddelere taşırıldı. Kongre salonu olan Çağdaş Sahne'nin yüzlerce metre civarındaki cadde ve sokak ve parklar kontrol altına alındı. Lokanta ve benzeri yerler boşaltıldı. Bu arada saat 11.30 sularında, sıkıyönetim görevlisi bir assubay ve polis yetkilisi içeri girmek isteyen gazetecilere "İçeriye gözyaşartıcı bomba atarak salondakileri dışarı çıkaracaklarını, salona girip başlarına bela açmamalarını" söylüyordu.

SIKIYÖNETİM KOMUTANI İLE TEMASLAR

İçeriye girebilen gazeteciler ve YÜRÜYÜŞ muhabiri Ankara Sıkıyönetim Komutanın telefonla arandığına tanık oluyorlardı. "Kongrenin hangi gerekçeyle iptal edilmek istendiği" soruluyordu. Bu arada Kongre'de konuk olarak bulunanCHP Ordu milletvekili Ertugrul Günay da Sıkıyönetim Komutanını arayarak görüşmeler yaptı. Temaslarda, "Bu yasadışı davranışınızın hesabını vereceksiniz" deniliyordu.

Ertuğrul Günay bu yasadışı baskıya karşı girişimlerde bulunmak için ayrıldığı salona bir süre sonra geri döndü. Güvenlik görevlileri Günay'ın yeniden salona girmesini engellemek istediler.

ÇEMBER DARALIYOR

Salondan parlamenterler ve gazeteciler dışında kimsenin çıkmasına izin vermeyen güvenlik görevlileri çemberi daraltmaya başladılar. Kongre salonunun önüne ve çevresine birkaç sıra askerden kurulu bir çember sarıldı. Güvenlik kuvvetleri salona doğrudan bir saldırı operasyonuna hazırlanıyorlardı.

TİP İl Kongresi çalışmalarını sürdürüyordu. Divan oluşturulmuş, Genel Başkan Boran açış konuşmasını yapmıştı. İl Yönetim Kurulu'nun raporunun okunmasına geçiliyordu.

GÜNDÜZ MUTLUAY: "FAŞİST BASKILARA BOYUN EĞMEYECEĞİZ! KONGRE YAPILACAKTIR"

Kongrenin "iptaline" ilişkin operasyonun hazırlıkları yapılırken, TİP Merkez Basın Bürosu Sekreteri Gündüz Mutluay, Ankara'da basına yaptığı açıklamada, "Faşist baskılara boyun eğmeyeceğiz. Kongre yapılacaktır" diyordu.

"Ankara İl Kongremiz yasadışı, akıl almaz bir saldırıyla karşılaştı. Şu anda İl Kongremiz gözaltına alınmıştır. Parti yöneticilerimiz, delegeler ve konuklarımızla birlikte kongre salonunda gözaltına alınmışlardır

NATO DESTEKLİ İKTİDARIN KONGRE BASKINI

Delegelerimizin bir kısmı salona alınmamaktadır.

"Yaratılan bu teröre boyun eğmeyeceğiz. Şu anda kongremiz yapılmaktadır. Genel Başkanımız açış konuşmasını yapmıştır. Kongre normal görevini sürdürmektedir.

"Ne sıkıyönetimin ne de herhangi bir makamın kongreyi iptal yetkisi yoktur. Faşist baskılara boyun eğmeyeceğiz ve Kongremizi yapacağız." Mutluay'ın bu açıklaması basına ulaşırken salon dışında bulunan TİP'liler gerekli önlemleri almak ve hazırlıkları yapmak üzere kolları sıvamışlardı.

SIKIYÖNETİM SIKIŞTIKÇA BOCALIYOR

Bir Parti Kongresinin toplantı ve gösteri yürüyüşleri yasasına aykırılık gibi saçma bir gerekçeyle engellenmek istenmesindeki komikliğin açığa çıkması üzerine sıkıyönetim yetkilileri gerekçelerini değiştirmek ihtiyacını duydular.

Salona gelen Sıkıyönetim savcıları Albay Nurettin Soyer, Binbaşı Erkan Başaran ve Yüzbaşı Osman Şimşek'ten kurulu heyet TİP yöneticilerine değişik bir gerekçe ileri sürdüler. Salonda hazırlanan yazıda toplantıda slogan atılmasının 1402 sayılı sıkıyönetim yasasına aykırı olduğu iddia ediliyordu. Salonda hazırlanan gerekçelere karşı Sargın sıkıyönetim savcılarına "Siz, AP kongresinde spor salonunun dışında Demirel'i karşılayan partililerin Muhteşem Süleyman sloganlarını, milliyetçi Türkiye sloganlarını yasadışı buluyormusunuz?" diye soruyordu.

KONGRE, EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜNE GÖTÜRÜLÜYOR

Sıkıyönetim savcılarının kongrenin iptali gerekçesini "resmen" bildirmelerinden sonra güvenlik görevlileri üç saatten fazla bir zamandır gözaltında tuttukları kongrenin Emniyet Müdürlüğüne taşınması operasyonuna geçtiler. Salon önüne getirilen otobüs ve minübüslere doldurulan TİP'liler ve konuklar götürülürken Boran gazetecilere "söylenecek daha ne olsun, durum herşeyi gösteriyor" diyordu.

Kongreyi görevli olarak izleyen gazeteciler, sendika ve kitle örgütü yöneticileri, üniversite öğretim üyeleri, yargıçlar ve bütün konuklar da gözaltına alınanlar arasındaydı.

588 KİŞİ GÖZALTINDA

İlk gözaltına alınan 29 kişiyle birlikte bütün kongre Emniyet Müdürlüğü Spor Salonuna taşındığında toplam 588 kişi bulmuştu gözaltına alınanlar.

Emniyet 1. Şube Müdür Vekili ile Sıkıyönetim Komutanlığı arasında bir dizi görüşmeler başladı. Bu arada yaşlıcı bir emniyet görevlisi "Şunca yıllık polisim bu kadar saçma bir olay görmedim. Bir kongrede slogan atılmasından daha tabii ne olabilir ki?" demekten kendini alamıyordu. Emniyet yetkilileri ne yapacaklarını bilmiyorlardı. Yapılan işe "yasal bir kılıf" bulmak gerçekten çok zordu.

SIKIYÖNETİM TİP'LİLERE HADLERİNİ BİLDİRDİ Mİ?

Sıkıyönetim Komutanlığının Emniyet yetkililerine "TİP'lilere hadlerini bildirmekten", "Behice Boran'ın kendisini İstanbul'da sanmasından" sözettikleri söyleniyordu.

Bu arada TİP Ankara İl ve İlçe örgütleri, gözaltına alınan arkadaşlarının her türlü gereksiniminin sağlanması ve görevlerin sürdürülmesi için gerekli düzenlemeleri hızla gerçekleştirdiler. Hukuk bürosu gerekli hukuki girişimlerde bulunur ve gözaltına alınan TİP'lileri ve Parti yöneticilerini ziyaret ederken; yiyecek, sigara gibi ilk gereksinimler karşılandı. Parti lokalinde gözaltındaki arkadaşlarına yiyecek hazırlayanlar, ailelerin haberdar edilmesinde görevli olanlar yoğun bir çalışma içindeydiler.

Oluşturulan komite gözaltındaki yöneticilerinin görevlerini üstlenmiş, TİP üyeleri çeşitli semtlerde, Partilerine karşı girişilen ve hiçbir yasal dayanağı olmayan bu saldırıyı işçilere, emekçilere anlatmak için kolları sıvamışlardı.

Bu arada kongrenin yapıldığı Çağdaş Sahne salonunun Sıkıyönetim Komutanlığınca bir ay süreyle kapatıldığı kararı alınıyor ve salon mühürleniyordu.

SALDIRININ SONUNDA ÇARESİZ GERİ ÇEKİLME

Yaratılan terör fiyaskoyla sonuçlandı. Saat 18.00 dolayında TİP'liler ve kongrenin konukları ifadeleri bile alınmadan yapılan hüviyet tesbiti sonunda serbest bırakıldılar. Ama koparılan fırtına için belli suçluların da bulunması gerekiyordu. "Suçlular" bulundu da. İlk gözaltına alınan 29 parti görevlisi salıverilmiyor, böylece ortada bir suçun bulunduğu kanıtlanmaya(!) çalışılıyordu.

KONGRE DEVAM EDECEK

Salıverilen delegeler Parti lokalinde toplandılar ve Kongre Divan Başkanı Sargın "Kongrenin Pazar günü saat 9.00'da toplanmak üzere bugünkü çalışmalarını tamamladığını" açıkladı.

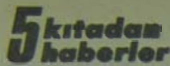
NATO destekli Demirel iktidarının Kongre baskınının bir ünlük gelişmesi burada noktalandı. ama bu baskınının hesabının sorulması asıl bundan sonra başlayacak.

DEMOKRASİ ... YÜREĞİNDE BİR ... TAŞIYANLAR BÖYLE BASKILARLA YILDIRILAMAZ

• Ertuğrul Günay

[illegible]

SOSYALİST ÜLKELER EKONOMİ ZİRVESİ:

GELECEK İÇİN DENGELİ KALKINMA PLANLARI

Batılı sanayileşmiş ülkeler "bunalım zirvesi"nin başlamasından iki gün evvel, Prag'da sosyalist ülkeler ekonomi zirvesi geniş boyutlu, dengeli ekonomik kalkınma planlarını karara bağladı. KEYK'e (Karşılıklı Ekonomik Yardım Konseyi) üye ülkeler önümüzdeki beş yıllık plan döneminde işbirliğini güçlendirmeyi ve ekonomik verimliliği artırmayı kararlaştırdılar.

Sona ermek üzere olan beş yıllık plan döneminde KEYK'e üye ülkeler çeşitli ekonomik zorluklara rağmen ulusal gelirlerini % 19, sanayi üretimini % 23 artırmayı başardılar. Son on yıl içinde bu ülkelerin kalkınma hızı, gelişmiş kapitalist ülkelerin hızının iki katına çıktı. Dünya sanayi üretimindeki toplam artışın yarısı sosyalist ülkelerde gerçekleşti.

Zirvenin kapanış toplantısında KEYK ülkeleri barış ve toplumsal ilerleme için, örgüte üye olmayan ülkelerle ve uluslararası ekonomik örgütlerle ilişkilerini ve yardımlaşmayı geliştirmeye hazır olduklarını belirttiler.

★

OLİMPİYAT ATEŞİ MOSKOVA YOLUNDA

22. Olimpiyat Oyunlarının Moskova'da başlamasından bir ay önce Yunanistan'da Olimpia tiyatrosunda olimpiyat ateşi yakıldı. Meşale, koşucular, biniciler ve bisikletçiler tarafından, açılıştan bir gün önce 18 Temmuz akşamında Moskova'ya getirilecek. Ortalama 5 bin olak, Yunanistan, Bulgaristan, Romanya ve Sovyet topraklarından geçerek 4992 kilometre yol katedecek. Olimpiyat meşalesinin yolu 19 Temmuz'da Gorki caddesinden geçerek Lujniki spor parkında Lenin Stadyumunda yapılacak açılış töreninde son bulacak.

TUDEH'İN 60. KURULUŞ YILI.

İran halkının gerçekleştirdiği devrim olumlu toplumsal ve politik boyutlara erişmiş durumda. Bu saptama TUDEH'in 60. kuruluş yıldönümü nedeniyle yapılan toplantıda benimsendi. Komünist Partisi'nin üye ve yandaşları, sekter davranışlara yer vermeden devrimin korunması ve ileriye götürülmesini bir görev olarak görüyorlar.

PORTEKİZ ULUSAL MÜCADELE GÜNÜ

Portekiz'in 90 kentinde 1 milyondan fazla Portekizli 22 Haziran günü gerici güçlerin saldırısı karşısında Nisan Devriminin kazanımlarının savunulması için gösteriler yaptı. Görkemli gösterilerde demokratik düzenin güvence altına alınması ve sağ partilerin oluşturduğu hükümetin geri çekilmesi istendi.

DEMOKRATİK ALMAN CUMHURİYETİ:

KONUT SORUNUNUN ÇÖZÜMÜNE DOĞRU

Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde 1971 yılından beri yapılan konutların sayısı 1980 yılı sonunda 1.4 milyona ulaşacak. Aynı dönem içinde, her dört DAC vatandaşından birinin oturma koşulları iyileşti. Berlin'de bir inşaat konferansında konuşan Erich Honecker, 1990 yılına kadar, konut sorununun tam anlamıyla çözülmüş olacağını belirtti. Erich Honecker, 1972 yılında indirilmiş olan kiraların 80'li yıllarda artırılmayacağını da söyledi.

DEMOKRATİK ALMAN CUMHURİYETİNDE

- Halk işletmeleri tarafından finanse edilen 48 öncü (pioner) merkezi bulunduğunu,
- 1979 yılında DAC'den ve dört kıtanın 45 ülkesinden 2,5 milyon çocuğun bu merkezlerde dinlendiğini,
- 3.800 işletmenin, işletmelerde çalışanların çocukları için kendilerine ait tatil yerleri olduğunu,
- 700 bin çocuğun işletmelerin dinlenme yerlerinde tatil yaptıklarını,
- Her çocuğun yerel tatil ve oyun yerlerine gidebildiğini,
- 3 Ekim 1979'da "Ernst Thalman öncü sarayı"nın açıldığını, burada her gün 2 bin çocuğun boş vakitlerini değerlendirdiğini, haftada 80 gösterinin 10 bin çocuk tarafından izlendiğini, çeşitli bilim dallarında ve değişik hobiler için 300 çalışma ekibinin sürekli çalıştığını,
- 141 Genç Öncü evi, 144 Genç Tekniker Merkezi ve 45 Genç Turist Merkezi olduğunu

BİLİYOR MUYDUNUZ?

SOSYALİZMİN KURULUŞUNDA DEV ADIMLAR

- Moğolistan deneyi, Lenin'in kapitalist dönemden geçmeyerek sosyalizme geçilebileceği görüşünün yaşama geçirilmesidir.
- 1921 öncesinde Moğolistan'da sadece bir ilkokul vardı. Ülkede tek bir hastane ya da fabrika bile yoktu. Bugün her 10 bin kişiye 20 doktor ve 100 yatak düşüyor.

Moğolistan halkı yüzyılları kapsayan bir tarihe sahip. Ama bu tarih içinde 11 Temmuz 1921 yepyeni bir dönemin başlangıcı. Bu tarihte Moğolistan'ın bir halk cumhuriyeti olduğu Urga'da (şimdiki Ulan Batur) tüm dünyaya ilan edildi.

1921 öncesinde, feodal Moğolistan, Asya ülkelerinin en gerilerinden biriydi. Sanki ortaçağ koşullarında donmuş kalmıştı. Ülkede tek bir hastane, ya da fabrika bile yoktu. Bütün ülkede sadece bir ilkokul vardı. Bunun yanında 100 bin Lama'yı barındıran 700'den fazla Lama manastırı vardı. Bu, yetişkin erkek nüfusunun yarısının üretici bir işte çalışmadığının çarpıcı bir göstergesiydi.

Oysa 1980'lerin Moğolistan'ı gelişkin sanayisi, ulaşım ve haberleşme ağı; kooperatifleştirilmiş tarımı; başarılı kültür, bilim, eğitim ve sağlık hizmetleri ile gelişmiş bir tarım ve sanayi ülkesidir

Her 24 saatte ülkede üretilen enerji, 1935'te bir yılda üretilenden daha fazladır şimdi. Sanayi kuruluşları, bir kaç gün içinde 1940 yılınınkine eşit bir üretim gerçekleştirirler.

Leonid Brejnev 1974 yılında Ulan Bator'da Moğolistan Halkının Devrimci Partisi'nin 3. Kongresinin 50. yıldönümünde yaptığı konuşmada şunları söylemişti:

"Sizin yarım yüzyıllık deneyiniz, devrimci düşünce ve eylemde bir dönüm noktasıdır. Diğer bazı Sovyet cumhuriyetleri gibi, siz, ülkenizde Lenin'in kapitalist dönemden geçmeyerek sosyalizme geçilebileceği görüşünü yaşama geçirdiniz. Bu, Moğolistanlı komünistlerin ve bütün Moğolistan halkının dünya toplumsal gelişim sürecine büyük [illegible] oluşturur."

Moğolistan, sosyalizmin maddi ve teknik temelini kurarken, gelişmiş bir tarımı olan üst düzeyde sanayileşmiş bir ülke olma hedefine güvenle yaklaşmaktadır. Ülkenin ekonomisi, üretim kapasitesi ve sanayi üretimi sürekli yükselerek çok derin niteliksel değişiklikler geçirmektedir. Ekonominin bölgesel ve sektörel yapısı sürekli geliştirilmekte ve kol gücü giderek artan bir hızda makina gücüyle yer değiştirmektedir.

Sonuç olarak dikkate değer bir ekonomik büyüme gerçekleşmiştir. 1961'den 1978'e kadar gayri safi milli hasıla 2.7 kere, ulusal gelir 2.1 kere gayri safi sanayi üretimi 5.6 kere ve tarımsal üretim 1.4 kere büyümüştür. Sabit değerler ve sermaye yatırım hacmi sırasıyla 4.9 ve 6.2 kere artmıştır.

1979 yılında, Moğolistan topraklarının ilk sürülüşünün 20. yılı kutlandı. 20 yılda, tarım alanları 570.000 hektar arttırıldı. Sadece 1978'de 90.000 hektardan fazla toprak ilk defa tarıma açılmıştı. Bugün Moğolistan 20 yıl öncesine göre buğdayda % 260, hayvan yeminde % 520, sebze ve patateste % 110 daha fazla ürün almaktadır.

Bugün Moğolistan'da her 10.000 kişiye 20 doktor ve 100 yatak düşmektedir. Bu rakamlar, Moğolistan'ın pek çok gelişmiş kapitalist ülkeye göre daha üstün durumda olduğunu göstermektedir.

Devrim öncesi 32 olan ortalama yaşam süresi, bugün 65'e yükselmiştir.

Moğolistan halkı Haziran 1976'da yapılan 17. Parti Kongresinin belirlediği görevler çerçevesinde sosyalizmin kuruluşunu sürdürüyor ve 1976-1980 6. Beş yıllık Planın, ulusal ekonomilerinin ve kültürlerinin gelişimi için gerekenleri büyük bir coşkuyla yerine getiriyor.

EMPERYALİZMİN UZAKDOĞU'DAKİ YENİ OYUNLARI

Emperyalizm Uzakdoğu'da yeni oyunlar tezgahlama peşinde. Bunun son örneğini, yine batılı gerici basın tarafından çarpıtılarak verilen Tayland olayları oluşturuyor. Emperyalist basın tekelleri, Vietnam'ın Tayland'a karşı bir "işgal harekatı" yürüttüğü izlenimini yaymak istiyorlar.

Kamboçya'daki devrimci iktidarı yıkmak isteyen Pol Pot katillerinin çeteleri, bir süreden beri saldırılarını Tayland-Kamboçya sınırında bulunan "mülteci kampı" maskesi altındaki üslerden yürütüyorlardı. Kamboçya halkını devrimci yönetime karşı ayaklandırmak için gösterdikleri çabalar ülke topraklarında bizzat halk tarafından boşa çıkarılan katil çeteleri, bunun üzerine yurtdışına kaçmak zorunda kaldılar ve emperyalizmin aktif yardımıyla desteklendikleri Tayland topraklarındaki üslerinden Kamboçya topraklarına karşı dış saldırıya giriştiler. Bunun üzerine, devrimci Kamboçya yönetimi bu katil çetelerinin üslerine, en doğal hakkı olan bağımsızlığını ve toprak bütünlüğünü koruma hakkını kullanarak bazı baskınlar düzenledi.

Batılı emperyalist basın, bu olaydan dünya çapında yürüttüğü bir soğuk savaş kampanyasının bir parçası olarak yararlanma çabalarına girişti. Bu arada, bir yandan ABD emperyalizmi, diğer yandan gerici Çin yönetimi bunu bir türlü başedemedikleri Vietnam halkına karşı bir saldırı aracı olarak görmek istediler. Vietnam halkından geçen yılki saldırısı sırasında aldığı dersle yetinmeyen gerici Çin, yeni tehditler savurmaya başladı. ABD emperyalizmi ise, bir yandan olayı gerginlik yaratma aracı olarak kullanırken, diğer yandan Tayland'a silah yardımını arttıracağını açıkladı. ABD ve Çin'in bu olayın sorumlusu olarak Sovyetler Birliği'ni gösterme çabaları da, izledikleri genel politikanın bir parçası oldu.

Uzakdoğu'da halklardan yediği şamarın acısını hâlâ unutamayan ABD emperyalizmi ile, Vietnam halkından aldığı "ders"in hazımsızlığını hâlâ çeken Çin bu yeni soğuk savaş manevralarında da başarılı olamayacaklar. Sosyalizmin ve halkların gücü bunu engelleyecek.

Bir olimpiyat şampiyonu nasıl yetişiyor?

BARIŞ KOMİTESİ ÜYESİ

İRİNA RODNİNA

İrina Rodnina! Dünya buz pateni sporunun en tanınmış adlarından biri... Onbir Avrupa, on Dünya şampiyonluğu, üç Olimpiyat ödülü (Sappora 1972, Innsbruck 1976, Lake Placid 1980) ve altı ulusal birinciliği var. Hayranları onu, "buz pateninin profesörü" olarak nitelendiriyor. Ama İrina Rodnina aynı zamanda dünya barış hareketinin ve Sovyet Barış Komitesi'nin etkin bir üyesi. Yarışmalar için gittiği her yerde, uluslararası barış ve dostluğun habercisi olarak da görev yapıyor. Kendisini tanıyan, şu ya da bu ölçüde ilişkiye giren herkeste, alçakgönüllülüğü, iyi yürekliliği ile kısa zamanda güven ve saygı uyandırmasını biliyor. Onun sportif ve toplumsal çalışmalarının temel belirleyicisi, irade gücü ve ilkelerine sıkı bağlılığı oluyor.

"Hem buz üzerinde, hem de tartışmalarda iyi bir mücadele çıkarmak isterim" diyen Rodnina, barış ve savaş sorunları üzerine tartışmalarında gerçekten de başarılı olmakta. Sovyet Barış Şampiyonları delegasyonu üyesi olarak katıldığı Dünya Barış Yapıcıları Kongresi'nde, değişik siyasi güçler ve halkların delegeleriyle yapmış olduğu toplantı ve konuşmaları uzun süre hatırlanacaktır.

İrina buz patenine 1964'te Ordu Spor Klubü'nde tekler grubuna kabul edildiğinde başlamıştı. Genç patenci kısa bir süre sonra da çiftlere atladı.

Kariyerinde bir çok güçlüklerle karşılaşmasına rağmen kimse onun durumundan yakındığına tanık olmamıştır. Antrenmanlar sırasında İrina'nın partneri yorgunluktan yıkılırken O, egzersizlerin tümünü yeniden yapmaya bazırdır. Bu ufak tefek ve görünüşte zayıf, ince atletin gerçekte demirden bir iradesi ve yılmaz bir mücadele ruhu vardır.

On defa dünya şampiyonu olmuş bir atlet için garip gözükebilirse de İrina'nın spor kariyeri, son on yılda, tanınmak için sürekli çabadan oluşmuştur. 1972 Olimpiyat oyunlarından hemen sonra partneri Alexei Ulanov, Leningrad Buz Revüsü'nde çalışmaya karar vermiş ve Rodnina'yı partnersiz bırakmıştı. Bu durum onun kariyerinin sonu gibi görünüyor ve hiç kimse bir sonraki sezondan önce İrina'yı dünya şampiyonasında göreceğini sanmıyordu.

Fakat İrina yarışmaya girdi ve yeni bir altın madalya daha kazandı. Sadece altı ay süren; ancak çok yoğun bir çalışmadan sonra İrina Rodnina ve Alexander Zaitsev 1973 ulusal, Avrupa ve dünya şampiyonluklarını kazandılar. Bu başarının olağanüstü bir çaba gerektirdiğini söylemeye bile gerek yok.

İrina ve Alexander, 1974 yılında, çalıştırıcıları Alexander Zhuk'u bırakıp Tatyana Tarasova ile çalışmaya başladıklarında hayranları ve uzmanlar çiftin geleceği konusunda ciddi kuşkulara düşmüşlerdi. Ancak onlar gene de zirvede kaldılar. Nihayet, 1979'da İrina bir erkek çocuk doğurdu. Spor tarihinde hiçbir buz patencisi anne olduktan sonra spor alanına dönmemiştir. Oysa aynı yıl İrina Rodnina, partneri ve kocası olan Alexander Zaitsev ile dünyanın en ünlü buz patencilerinin yer aldığı bir Japonya turnesine katılmış ve daha öncekilerden çok daha zor bir program sunmuştur. İki ay sonra, Ocak 1980'de; Rodnina ve Zaitsev, İsveç'in Göteborg şehrinde, Avrupa şampiyonluğunu kazandılar. Bu, çiftin onbirinci Avrupa Şampiyonluğu olurken, uluslararası karşılaşmalarda kazanmış oldukları altın madalya sayısı da otuz dokuza yükselmiş oluyordu.

Hayranları İrina ve Alexander'in 1973'te Bratislava'daki performanslarını çok iyi hatırlamaktadırlar. Rus halk havaları üzerine kurulmuş olan "kar fırtınası" adlı serbest programlarını sunuyorlard: bu kez. Bu müzik Rus olan her şeyi karakterize etmekteydi. Ve bu nun yanında onlar bu müzikle büyümüşlerdi. Atletlerin yetenek ve cesaretleriyle büyülenen seyirciler, çifti nefesleri kesilmiş bir şekilde izliyorlardı. Birden müzik kesildi. Sporcular ise bu kopmanın hiç farkına varmamış gibiydiler ve programlarını sürdürdüler. Sessizliğin dayanılmaz bir bale gelmiş olmasına karşın "kar fırtınası" sporcuların gülümsemeleri, cesaretleri ve kendilerini bütünüyle programa kaptırmaları sayesinde yumuşak ve kesin hareketlerle sürdü.

Ayağa kalkan seyirciler çifti alkışlarlarken sadece hayranlıklarını belirtmiş olmuyorlar; aynı zamanda onların zaferini de kutluyorlardı. Daha sonra, bir basın toplantısında İrina, "bizim müziğimiz halktı" demişti.

Sporcular, çalıştırıcıları Tatyana Tarasova'dan her zaman övgüyle sözederler. Bir keresinde İrina, "böyle bir çalıştırıcıları olduğu için şanslı sayılmaları gerektiğini" belirtmişti.

SPORCUNUN KENDİNİ İFADE ETME HAKKI...

Sovyet Olimpiyat şampiyonları arasında, insanın kendini ifade etme hakkı ve özel olarak da atletlerin sporda özgül ve taklit edilemez bir stil ile kendini ifade etme hakkı konusunda bir tartışma vardı.

İrina bu konuda "bir kimse kendini ifade etmek istiyorsa" der, "birey olarak kendi yolunu, yurttaş olarak da ülkemizin ortak yolunu izlemelidir. Bizim gereksindiğimiz, halkımızın ruh zenginliğini ve Sovyet sisteminin karakteristik niteliklerini, kısacası içinde yaşadığımız ve bizi zaferlere ulaştıran her şeyi ifade eden bir stildir."

Rodnina ve Zaitsev arka arkaya güçlükleri göğüslemekte, fakat öte yandan yetenekleri sınırsız görünmektedir. Her yeni sezon programlarını biraz daha güçleştirmekte ve diğer çiftleri peşlerinden sürüklemektedirler.

İrina, "bana spora ne zaman başladığımı soruyorlar" diyor. "Usanmadınız mı diyorlar, onu merak ediyorlar. Bu tür soru soranları anlamaya çok çalıştım, fakat sonunda hayatlarında vazgeçemeyecekleri, onsuz yapamayacakları hiçbir şeyleri olmadığına karar verdim. Onlara buz pateninin benim için hayatım boyunca beni çeken bir mıknatıs olduğunu gösteremem."

Rodnina ve Zaitsev, insanın en önemli, en yüce niteliğinin kendini adamak olduğuna inanırlar. Kendini adama deyince de, bundan, seçtiği davayı sürekli bir çaba ile savunmasını anlarlar.

"KENDİNİ BİR ŞEYE BAĞLAMAK KISITLAMA DEĞİLDİR"

"Sorunun son derece tartışılabilir bir yanı vardır" diyor atletler. "Bir çok kimse kendinizi bir şeye bağladığınızda kısıtlamalar içine girmeniz ve önemli ölçüde özveride bulunmanız gerektiğine inanırlar. Fakat gerçekte durum böyle değildir. Biz eğitim gördük; güzel tatillerimiz, sık görüştüğümüz dostlarımız oldu. Sekiz aylık bir oğlumuz var.

Anne... Şampiyon... Komünist...

Çok çalışmak zorunda olduğumuz doğru; ancak bu çok doğal bir şey. Terslikler de karşılaşıyoruz ve sıkıntılarımız oluyor. Bazen evden çok uzak, yorucu yarışmalarda tek düşünceniz evinize dönüp rahat etmek oluyor."

"Bir yıl tatilim olmuştu" diyor İrina, "fakat daha bir ay geçer geçmez hiçbirşey yapmıyor olmaktan müthiş sıkıldım. Buzdan uzak olduğumda da aynı şekilde, beni ilgilendiren birşeyler yapmam gerektiğini düşündüm."

Çiftin antrenörü, İrina'nın antrenmanlara ara verdiğinde bir yabancı dil okuluna devam ettiğini söylüyor. Daha önce bir az Almanca çalışmış olan İrina, bu bilgisini tazelemeye karar verdi ve sınıfındaki en parlak öğrenci oldu.

YAŞAM BOYUNCA HEP YUKARI! SOSYALİST SİSTEM GİBİ...

"Rodnina hayatı boyunca hep yukarı doğru çıktı ve her gün zirveye doğru daha ilerledi." diye ekliyor Tarasova.

Ünlü buz patencisi, Sovyet Barış Komitesi'ndeki çalışmalarının da zirveye çıkan yoldaki yaşamının bir parçası olduğuna inanıyor. Bu dikkate değer Sovyet atletinin yaşamının tümü soylu barış davasına katkı olarak değerlendirilebilir.

"Bir çok ülkede insanlar stadyumlara sadece bizim sporumuzu görmeye değil; fakat Büyük Sovyetler Birliği'nden birer sürüge olan biz sporcularla konuşmaya geliyorlar.

"Büyük çoğunluğu ile Sovyet halkına, ülkemize ve onun barış siyasetine en içten saygı ve kardeşlik duyguları ile dolu olan insanları bağrıma basıyorum." diyor Rodnina.

20. Yüzyıl ve Barış Dergisi'nden (Sovyet Barış Komitesi organı) Moskova — Nisan 1980

DEĞİŞEN DÜNYA

Emperyalizmin son aylarda iyice tırmandırdığı soğuk savaş kışkırtıcılığı kampanyası, Ankara'da yapılan NATO Bakanlar Konseyi ile yeni boyutlar kazandı. Bu toplantıda yayınlanan sonuç bildirisinde yer alan birçok ifadeler, soğuk savaş kışkırtıcılığının emperyalizm tarafından sürdürüleceğini gösteriyordu

NATO'NUN YENİ KIŞKIRTMALARI

NATO Bakanlar Konseyi toplantısının sonuç bildirisinde, Federal Almanya'nın isteği üzerine yer almış olan bir konu, Türkiye'de kamuoyunun dikkatini çekmedi. Bu, NATO Bakanlar Konseyi'nin "Almanya'nın Birliği'nden yana" tavır alması olayı idi. Sonuç bildirisinde ayrıca, "Alman halkının kendi geleceğini belirleme hakkı" gibi bir ifade yer alıyordu. Bu olay, Federal Alman Şansölyesi Schmidt'in büyük yankı uyandıran ve son anda "NATO ve AET'nin izniyle" yaptığını açıkladığı Moskova ziyaretinin hemen arifesinde oluyordu İki olay birarada düşünüldüğünde, Schmidt'in Moskova ziyaretinin yumuşama ve barış lehine yararlı sonuçlar vermesini baştan engellemek isteyen bir girişim görüntüsü ortaya çıkıyordu

"İki Almanya devleti" olayı bilindiği gibi İkinci Dünya Savaşında ortaya çıkmıştı. Ancak, savaş sonrası iki Alman devleti olayını yaratanlar da, bizzat Amerikan emperyalizmi ile Fransa, İngiltere ve Batı Almanya'daki burjuva politikacıları olmuştu. Almanya Komünist Partisi KPD'nin savaş öncesi yıllardan belirlediği "Demokratik Birleşik Almanya" sloganının hayata geçmesi emperyalizmin çabalarıyla engellenmiş ve ABD, Fransa ve İngiltere'nin işgali altındaki Batı Almanya'da, 1949 Mayısında Sovyetlerin "Alman birliğini koruma"ya yönelik tüm çabalarına karşın, Almanya Federal Cumhuriyeti ilan edilmişti. Aynı yılın Ekim ayında ise KPD'nin önceden belirlediği hedef olan "Demokratik Alman Cumhuriyeti" Sovyetler Birliği tarafından kurtarılan topraklarda, batılıların parçalayıcı girişiminden aylar sonra kısmen gerçekleştirilebilmişti.

Emperyalizm, kendi yarattığı iki Alman devleti olgusunu, hem soğuk savaş yıllarında, hem de daha sonra arsızca kullanmıştır. SED'nin önderliğinde emin adımlarla sosyalizme doğru yürüyen Alman Demokratik Cumhuriyeti, hep emperyalizmin baş hedeflerinden birisini oluşturmuştur. ADC yöneticilerinin barıştan yana kararlı tutumları, tüm kışkırtmaları boşa çıkarmış ve bir zamanlar "soğuk savaş merkezi" olarak seçilmiş olan bu genç sosyalist devlet, bugün bütün dünya tarafından tanınan saygın bir sosyalist devlet haline gelmiştir. Bir başka deyişle, Alman Demokratik Cumhuriyeti halkı, kendi geleceğini kararlılıkla belirlemiş, emperyalizmin ve NATO' nun bütün oyunlarını bozmuştur.

• nail serikoğlu

ADC'nin en büyük başarılarından biri de, Federal Almanya Cumhuriyeti ile barışçı ilişkiler kurabilmiş olmasıdır

Bu noktada, NATO bildirisinde yer alan ifade, Alman Demokratik Cumhuriyetine karşı açık bir provokasyon girişimidir. Nitekim, Demokratik Alman Haber Ajansı, yayınladığı bir yorumda, NATO bildirisinde bu konunun yeniden ortaya çıkarılmasını "provokatif bir saldırı" olarak nitelemiştir.

Öte yandan, bu olayın bir provokasyon olduğu ve iki Almanya olgusunun emperyalist saldırganlar tarafından yeniden kullanılma eğilimi, Schmidt'in Moskova ziyareti öncesi sertleşen tutumuyla da ortaya çıkmaktadır. Schmidt, Moskova ziyareti öncesinde ve sırasında "ülkesinin NATO'ya bağlı olduğunu, bu ziyareti NATO'nun izniyle yaptığını, NATO'nun barış ve yumuşamanın güvencesi olduğunu, Sovyetlerin Afganistan'dan çekilmemeleri süresince gerginliğin süreceğini" tekrar tekrar vurgulamıştır. NATO bildirisinde "Almanyanın Birliği" dahil, yer alan tüm ifadeler ve Schmidt'in bu tutumu, hem emperyalizmin önümüzdeki günlerde yapacağı yeni kışkırtıcılık girişimlerinin, hem de Almanya'nın "emperyalizm tarafından kurtarılmış kesimi olan" Federal Almanya'nın bu girişimlerde etkin rol oynayacağının habercisidir.

Ancak, Alman Demokratik Cumhuriyeti'ne ve soğuk savaşın baş hedefleri olan Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelere karşı tezgahlanan bu provokasyonlar bir kez daha boşa çıkarılacaktır. Sosyalist ülkelerin ve kapitalist dünyadaki barış güçlerinin yumuşamadan ve barıştan yana aldıkları kararlı tutum, bunun göstergesidir.

Bugüne kadar konut sorunu, egemen sınıflarca, kentleşme ve doğal nüfus artışı ile bu sektördeki üretim kapasitesi arasındaki açığın doğurduğu nicel bir sorun olarak ele alınmıştır. Oysa, kapitalist toplumda konutun - mülkiyet biçiminden, sağladığı yaşam düzeyi ve düzenine kadar - tüm özellikleri, sınıfsal yapıyı ve temelindeki sömürü ilişkilerini pekiştirecek ve yeniden üretecek niteliktedir. Toplumun demokratikleşmesi ve sosyalizme geçiş süreci, konutu, tüm gereksinim sahiplerine ulaşan, işçi sınıfının ve tüm emekçilerin çıkarları ve değerleri ile çelişkisi olmayan bir ürün haline dönüştürme yolunda olacaktır.

Türkiye İşçi Partisi

Demokratikleşme İçin Plan

Sayfa 471

konut sorunu

• s. kemal kartal

Çağlar boyunca konut, bir toplumda geçerli olan düzenin kendini yeniden üretmesinin bir aracı ve bundaki başarısının iyi bir göstergesi olmuştur.

Barınma gereksiniminin karşılandığı "konut" denen kapalı mekanda hem egemen ideoloji ve hem de üretimi gerçekleştiren emek yeniden üretilir.

BURJUVAZİNİN ELİNDE KONUT, HEM BİR EKONOMİK BASKI HEM DE IDEOLOJISINI AŞILAMA VE YAYMA ARACIDIR

KAPİTALİST SİSTEMDE KONUT, EMEĞİN KENDİNİ YENİDEN ÜRETMESİNİN GEREKLERİNDEN OLAN 'BARINMA' YI KARŞILAYAN BİR ARAÇTIR. KONUTUN BU NİTELİĞİ ASGARİ ÜCRETİN BELİRLENMESİNDE ETKİN OLMAKTADIR. GENE KAPİTALİZMDE KONUT, İŞGÜCÜNÜ BELLİ BİR YERE BAĞLAYARAK, YAPAY BİR EKONOMİK GÜVENCE SAĞLAYARAK, YA DA DÜŞÜK BEDELLİ BİR YAŞAM BİÇİMİNİN ARACI OLARAK, ÜCRETLERİ BASKI ALTINDA TUTMAK İÇİN DE KULLANILMAKTADIR.

1950'LERDEN BU YANA TÜRKİYE'NİN BÜYÜK KENTLERİNDE APARTMAN ÇEVRELERİ VE GECEKONDU ÇEVRELERİ BİÇİMİNDE BİR İKİLİ KENT YAPISI GELİŞMİŞTİR. APARTMANLAR, İMAR PLANLARINA BAĞLI OLARAK BELLİ STANDARTLARA AZ ÇOK UYGUN BİÇİMDE, PİYASADA BELİRLENEN NİTELİKLERİ İÇEREN META-KONUTLAR OLARAK ÜRETİLMEKTEDİR. BURJUVAZİ KONUT ÜRETİMİNE AYRILAN ULUSAL KAYNAKLARI, KOLAYLIKLA KENDİ GEREKSİNİMLERİNİN KARŞILANMASINA YÖNELTEBİLMEKTEDİR. BÜYÜK KİTLELER İSE, KAMU ARSASINI İŞGAL GİBİ "YASADIŞI" YOLLARDAN ELDE ETTİĞİ VE KENDİ İŞGÜCÜNÜ KULLANARAK MEYDANA GETİRDİĞİ GECEKONDULARDA, BİR GÜN APARTMANI OLACAĞI DÜŞÜ İLE BURJUVA İDEOLOJİSİNE ÖZENDİRİLMEKTE, ÖTE YANDAN DA, ÇAĞDIŞI BİR YAŞAM BİÇİMİNE MAHKUM EDİLMEKTEDİR. KISACASI BURJUVAZİNİN ELİNDE KONUT HEM BİR EKONOMİK BASKI HEM DE BİR İDEOLOJİ AŞILAMA VE YAYMA ARACI OLMAKTADIR.

Türkiye İşçi Partisi

Demokratikleşme İçin Plan

Sayfa: 470

"GÖSTER DİLİNİ, SÖYLEYEYİM HALİNİ"

"Göster dilini, söyleyeyim halini" der halk. Dilin, insanın beden sağlığının iyi bir göstergesi olduğunu vurgular bu özdeyiş. Dil ile beden sağlığı arasındaki ilişkiye benzer bir ilişki vardır konut ile toplumda geçerli olan düzen arasında. Başka bir anlatımla, konut üretim düzeni, toplumda geçerli olan sistemin iyi bir göstergesidir. Bir toplumun konut üretim düzenini incelemek bize o toplumun tüm sistemi hakkında sağlıklı bilgiler verir.

Bu anlayışla Türkiye'nin diline (konut düzenine) bir bakalım ve gördüklerimizi kısaca söyleyelim.

KONUT SORUNUNUN KAYNAKLARI

Türkiye'de konut sorununun en temel kaynakları şunlardır:

1) Nüfus hareketleri: Kentleşme,

2) Gelir dağılımındaki dengesizlik,

3) Kapitalizmin işleyiş mantığının doğal ürünü olan toprakta ve konutta spekülasyon,

4) Sosyal güvenlik sisteminin yetersizliği ve

5) Konutun üretilme güçlüğü.

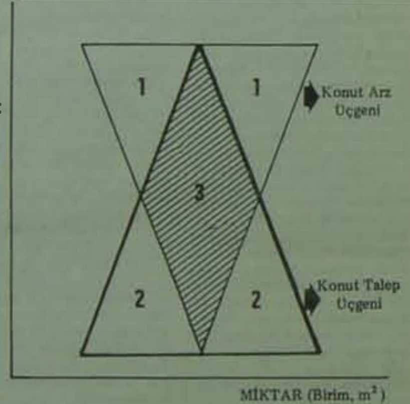
– **Kentleşme ve Konut:** Türkiye'nin toplam nüfusu her yıl ortalama 1 milyon, kentlerimizin nüfusu ise yılda ortalama 2 milyon artıyor. Görüldüğü gibi toplam nüfustaki artışın iki katı bir artış var kentsel nüfusta. Kırsal alanlardaki barınma koşullarının ne kadar çağ dışı olduğunu biliyoruz. Ancak, köyleri terkedip kentlere göç eden nüfus, konutunu köyde bırakıyor. Konut taşınamıyor. Konut gereksinimi taşınıyor kente. Köylerde düşük standartlı da olsa, kullanılmadan duran konutlar varken kentte konut sıkıntısı çekiliyor. Burada şu genellemeyi yapmak yanlış olmaz: Türkiye'de konut sorunu, önemli ölçüde, nüfus artışından değil, nüfus hareketinden (kentleşmeden) kaynaklanmaktadır. Adapazarı Belediyesi'nin 80 kadar köye günlük ulaşım olanağı sağlaması, kent merkezinde kira yükselişlerinin ve konut inşaatlarının azalmasını ve boş duran konut sayısının artmasını sağlamıştır. Bu örnek, köylerde boş duran konutların ulaşım olanağı ile kullanıma sokulduğunu göstermektedir. "Köylere ulaşım olanağı sağlanarak Türkiye'de konut sıkıntısı azaltılabilir" demek istemiyoruz. Köylerde önemli miktarda boş konutun bulunduğunu vurgulamak için bu örneği verdik.

– **Gelir Dağılımı ve Konut:** Konut sorununun kaynaklarından en önemlisi gelir dağılımındaki dengesizliktir. Devlet Planlama Teşkilatının "Gelir Dağılımı—1973" adlı çalışmasına göre, Türkiye'de bir uçtaki ailelerin % 20'si, gelirin % 3,5'unu alırken, öteki uçtaki ailelerin % 20'si gelirin % 56,5'unu almaktadır. (Çizelge-1). Böyle çok dengesiz bir gelir dağılımının geçerli olduğu bir ülkede, yüksek gelirliler için "konut sorunu" diye bir şey yoktur. Düşük gelirliler de konut piyasasına çıkamamaktadırlar. Kendi sorunlarını gecekondu yaparak kendileri çözmeye çalışmaktadırlar. Kopanlan gürültü orta katmanların barınma sorunu ile ilgilidir.

Türkiye'de bugün konut üretimi için harcanan her 100 liradan 70 lirası kamu kaynaklıdır. Buna karşılık kamunun konut üretimindeki fiili payı yalnızca % 5'tir. Başka bir anlatımla, konut fonlarının % 70'ini sağlayan kamu, üretimin yalnızca % 5'ini denetleyebilmektedir. Buna karşılık, konut fonlarının % 30'unu sağlayan özel sektör, üretimin % 95'ini fiilen denetlemektedir ve bu üretimin kârına ve "spekülatif kazancına" el koymaktadır. Bunun açık anlamı, özel sektörün kamu kaynaklarını kullanarak konut üretiminde bulunmasıdır ve üretilen konutların ülkedeki gelir dağılımı ile hiç bir ilgisi yoktur. Türkiye'de konut arz ve talebini ters üçgenler biçiminde gösteren çizim(1) bu durumu çarpıcı biçimde ortaya koymaktadır. Düşük kira-fiyat seviyesinde çok talep varken, yüksek kira-fiyat seviyesinde çok üretim yapılmaktadır.

ÇİZİM — 1

Türkiye'de Konut Arz ve Talebi

1. Konut fazlası (birim ve m² olarak)
2. Konut açığı (gecekondu ile karşılanıyor)
3. Piyasada karşılanan talep

ÇİZELGE — 1
Türkiye'de Gelir Dağılımı — 1973

Ailelerin % si		Gelirin % si
I.	% 20	3.5
II.	% 20	8.0
III.	% 20	12.5
IV.	% 20	19.5
V.	% 20	56.5

Kaynak: DPT, Gelir Dağılımı — 1973, (Ankara, 1976)

– **Çarpık Kapitalizm ve Spekülasyon:** Kent toprağında ve ona dayalı olarak konutta spekülasyon, Türkiye'de geçerli kapitalizmin çarpıklığının iyi bir göstergesidir. Hangi alanda olursa olsun, "spekülasyon" yoluyla elde edilen kâr "üretim" yoluyla elde edilen kârdan defalarca büyükse, o toplumda kapitalizmin "çarpık" işlediğini söyleyebiliriz. Bu çarpıklığın en göze çarpanı, kent toprakları ve konut alanında görülmektedir. Türkiye'

ile konuta ayrılan fonlar, daha yüksek kâr ve "spekülatif kazanç" sağlama olanağı veren lüks konut üretimi için harcanmaktadır. Çizim–1 bunu açıkça göstermektedir. Kapitalist Avrupa ülkeleri ile Kuzey Amerika ülkelerinde (ABD ve Kanada'da) beş kişilik bir aile için ortalama konut büyüklüğü 80 metre kare civarındadır. Sosyalist ülkelerde ise yine beş kişilik aile için ortalama konut büyüklüğü 60 metre kare civarındadır. Türkiye'de ise ruhsatlı konutların ortalama büyüklüğü 98-100 metre kare civarındadır. Yatırılabilir fonların ortalama % 20'sinin konut sektörüne ayrıldığı Türkiye'de konut sorununun neden çözülemediği böylece ortaya çıkmaktadır.

Harcanan bu kaynak miktarı ile Türkiye'nin yıllık gereksiniminin iki katı kadar konut üretmek olanaklıdır. Ancak çok üretmek çok kâr elde etmek anlamına gelmediği için, az ve lüks üreterek spekülasyon yoluyla daha çok kâr etmek mümkün olduğu için, hiçbir hükümet (AP'sinden CHP'sine kadar) Türkiye'de konut standartlarını düşürme yoluna gitmemiştir. Gidemezler de. Görünürdeki farklarına rağmen özdeki aynılıklarını gösteren iyi bir örnektir bu. CHP-Bağımsızlar hükümetinin "Yeni Kentsel Yerleşim Alanları Projesi" ile AP azınlık hükümetinin Resmi Gazete'de (10 Mayıs 1980) yaymladığı "Milli Konut Politikası İlkeleri" arasında özde hiçbir fark yoktur.

— **Sosyal Güvenlik Sistemi ve Konut:** Türkiye'de konut sorununun en önemli kaynaklarından bir diğeri de sosyal güvenlik sisteminin yetersiz olmasıdır. Ülkemizde sosyal güvenliğe sahip olanlara (Emekli Sandığı ve SSK üyelerine) sağlanan haklar yetersizdir. Ayrıca, faal nüfusun hemen hemen üçte ikisi, yetersiz de olsa, sosyal güvenlik sistemi içinde bile değildir. Öyle olunca, kendisinin ve ailesinin geleceğini belli ölçüde güvenceye bağlamak ve elindeki küçük tasarrufları değerlendirmek amacıyla kişiler konuta ve arsaya yönelmektedirler. Konut ve arsa "barınma işlevi"nin ötesinde işlevler yüklenmektedir. Enflasyonist bir ekonomi içinde ve yüksek spekülatif kazançların sağlandığı bir ortamda en güvenceli servet biriktirme yolu arsa ve konut olmaktadır. Barınma işlevinin dışında sosyal güvenlik aracı ve servet biriktirme aracı olarak da kullanılan konut ve arsaya ülkemizde hükümetler hep dar bir açıdan bakmışlardır. Bu, aslında "amaçlı" bir bakıştır. Ve toplumun belli kesimlerine ulusal servetin transferini kolaylaştırmaktan başka işe yaramamıştır. Arsa Ofisinin, Emlak Kredi Bankası'nın, SSK'nın, OYAK konut kredilerinin işletiliş biçimi bunu açıkça ortaya koymaktadır.

KONUT POLİTİKASI

Hangi alanda olursa olsun "politika"dan söz ettiğimizde, o alana 'devletin karışması" ya da daha genel olarak "kamunun karışması" anlaşılır. "Konut politikası" dediğimizde de, kamunun konut konusuna ne biçimlerde karıştığını anlıyoruz. Kamu başka alanlara olduğu gibi konut konusuna da iki biçimde karışabilir:

1) Düzenlemeler getirme yoluyla ya da hukuki-kurumsal çerçeve oluşturma yoluyla,

2) Üretime fiilen katılma yoluyla.

Bir ülkenin konut politikasının ne olduğunu ya da ne olmadığını bu iki öğeye (düzenlemeye ve üretmeye) bakarak ortaya koyabiliriz. Dünya ülkelerinin konut politikalarını bu ölçüye göre incelediğimizde, üç tür konut politikasının olduğunu görürüz:

1. Parçacı konut politikası
2. Sosyal konut politikası, ve
3. Tümcü konut politikası.

"Tümcü konut politikası" sosyalist ülkelerde geçerlidir. Kamu, hem konutla ilgili tüm düzenlemeleri yapar ve hem de konutu üretir. Konut sosyal bir hizmettir. Toplumdaki konumuna bakılmaksızın, kişiye nasıl eğitim hizmeti götürülüyorsa ve bu devletin zorunlu bir görevi ise, kişinin barınma gereksiniminin karşılanması da devletin zorunlu bir görevidir.

TÜRKİYE'DE KONUT POLİTİKASI

Türkiye'de geçerli olan "parçacı konut politikası"dır. 1950' lerin sonunda kurulan İmar ve İskan Bakanlığı, bunun bir parçası olan Mesken Genel Müdürlüğü, Arsa Ofisi, Emlak Kredi Bankası, sosyal güvenlik kuruluşları (SSK, OYAK, BAĞ-KUR) ve Belediyeler, konutla ilgili faaliyet göstermektedirler. Düzinelerce yönetmelik ve protokol hazırlanmıştır bu konuda. Bu kuruluşlar arasında eşgüdüm sağlayacak kurullar oluşturulmuştur. Gecekondu önleme bölgeleri, sosyal konut uygulamaları, yeni yerleşim projeleri ve benzerleri eş-dost işbaşmda görsün kabilinden yıllardır gündemdedir, işletilmektedir. Sonuç nedir? Tümüyle (% 95) özel kesime bırakılan konut üretimine kamu ucuz kaynak sağlamaktadır. Devlet, kamu kaynaklarını özel kuruluşlara peşkeş çekmektedir. Kamu mülkiyetindeki arsaları yok pahasına özel kuruluşlara ve kişilere devretmektedir. Bu yolla arsa ve konut spekülasyonunu "amaçlı" biçimde körüklemektedir. Kimi Belediyelerin ilerici nitelikli uygulamalarını (İzmit Yeni Yerleşmeler, Batıkent, vb.) merkezi yönetim engellemeye çalışmaktadır. Belediyelerin konut alanındaki faaliyetleri devede kulak kalırlar, konut sorununu çözmezler. Ancak bunlar, deney kazandıracak, birikim sağlayacak ve örnek oluşturacak girişimlerdir.

Bu konutlar kapitalizmin sonucu...
Bu konutlar kapitalizmin sonu olacak...

TERÖR'ÜN ZORU NE?

Arkadaşımız Sönmez Targan'ın geçen sayımızda yer alan yazısında dizgi hatası sonucu bir "da" ekinin düşmesiyle paragrafın bütününü ilgilendiren önemli bir anlam kayması doğmuştur. Arkadaşımız Targan'dan ve okurlardan özür diliyor paragrafı doğru biçimiyle yeniden yayınlıyoruz:

"Faşist terörün zoru işçi sınıfının önderliğindeki devrimci zorla yenilir. İşçi sınıfının buradaki zor kullanımı, kaynağını Anayasadan da alan meşru müdafaa hakkını kullanmak biçiminde algılanmalıdır. Günümüz koşullarında faşizme karşı savaşımda kalıcı sonuçlar elde edebilmenin başta gelen ve en önemli sorunu da burada yatmaktadır."

"Sosyal konut politikası", İsveç ve İngiltere gibi ülkelerde geçerlidir. Kamu konutla ilgili tutarlı hukuksal-kurumsal düzenlemeler yapmıştır. Bunun yanında toplumdaki belli kesimler (yoksullar, kamu görevlileri, yaşlılar, sakatlar, vb.) için konut üretilir. Buna ek olarak kira yardımları yapılır.

"Parçacı konut politikası" ise genellikle Türkiye'nin de içinde bulunduğu az gelişmiş ülkelerde geçerlidir. Birbirleriyle sistematik bir uyum içinde olmayan hukuki-kurumsal düzenlemeler vardır. Toplumdaki kimi kesimlerin zorlaması ile zaman zaman fiilen konut üretimi de yapmaktadır kamu.

Geniş emekçi kesimler Türkiye'de konut konusunda kendi çözümlerini kendileri getirmektedirler. Gecekondular bunun iyi bir örneğidir. Ancak gecekondular da gecekonduda oturanlar ve oturacak olanlar için çözüm olmaktan çıkmak üzeredir. Gecekondu da metalaşmaktadır. Düzenin genel kuralları burada da tüm hızıyla işler duruma gelmektedir. Bunun yanında, devletin büyük gürültülerle "konut politikası", "yeni yerleşmeler projesi" olarak, kamuoyuna duyurduğu önlemlerin geniş halk kesimleriyle ve onların sorunlarının çözümü ile bir ilgisi yoktur. Ekonomideki dalgalanmalar nedeni ile darboğaza giren yap-satçı, müteahhit, toplu konut şirketleri ve benzerlerine yeni iş olanakları, kâr kapıları açmaya yöneliktir tüm bunlar.

- TOPLUMUN DEMOKRATİKLEŞTİRİLMESİ SÜRECİNİ DESTEKLEYECEK KENTLEŞME, ARSA, ALT YAPI VE KONUT POLİTİKALARININ SINIFSAL ÇÖZÜMLEMELERDEN KAYNAKLANMASI ZORUNLUDUR.

- KENTLEŞMENİN GETİRDİĞİ TOPLUMSAL VE MEKANSAL DÖNÜŞÜM, İŞGÜCÜNÜN ÖZGÜRCE VE HAKKIYLA PAZARLANMASINI SAĞLAYACAK, İŞÇİ SINIFININ BÜYÜMESİNİ HIZLANDIRACAK VE EMEKÇİLERİN YAŞAM KOŞULLARINI İYİLEŞTİRECEK BİÇİMDE YÖNLENDİRİLMELİDİR.

- KENTSEL TOPRAKLARDA ÖZEL MÜLKİYETİN TÜMDEN KALDIRILMASI, BU TOPRAKLARIN İŞÇİ SINIFI VE EMEKÇİ KİTLELER YARARINA KULLANILAN BİR ARACA DÖNÜŞTÜRÜLMESİ ZORUNLUDUR.

- KENTSEL ALTYAPI HİZMETLERİNİN DAĞITIMINDA İŞÇİ VE EMEKÇİLERİN YOĞUN OLDUĞU BÖLGELERE ÖNCELİK VERİLMELİDİR. SANAYİ BÖLGELERİYLE BİRLİKTE GELİŞECEK KONUT ALANLARININ TEKNİK VE TOPLUMSAL ALTYAPISININ ÖNCELİKLE TAMAMLANMASI, BU YATIRIMLARIN KARŞILIĞININ İŞÇİ SINIFINA EN AZ YÜK OLACAK BİÇİMDE SAĞLANMASI VE GİDEREK UZUN DÖNEMDE BU HİZMETLERİN BEDELSİZ GÖTÜRÜLMESİNİN PLANLANMASI GEREKİR.

- İŞÇİ SINIFI VE EMEKÇİ KİTLELERİN GEREKSİNMELERİNE VE ÇIKARLARINA EN UYGUN KONUT TÜRÜ KAMU ELİYLE OLUŞTURULAN KİRALIK KONUTTUR.

- BU TOPLUMSAL HİZMETİN TOPLUMUN DEMOKRATİKLEŞMESİ SÜRECİNDE YERİNE GETİRİLEBİLMESİ İÇİN VERİLECEK MÜCADELELER, YEREL YÖNETİM ÖRGÜTLERİNİN MERKEZİ SİYASİ İKTİDARIN İDARİ VE MALİ VESAYETİNDEN KURTARILMASINI AMAÇLAMALIDIR. DAHA SONRAKİ AŞAMADA BU HİZMET, BİR BÜTÜN OLARAK DEĞERLENDİRİLİP, MERKEZİ PLANLAMA İLE EŞGÜDÜM İÇİNDE, ONUN DENETİMİ ALTINDA VE GÖSTERDİĞİ HEDEFLER DOĞRULTUSUNDA ÇALIŞACAK YENİ BİR KİMLİK KAZANAN YEREL YÖNETİM ÖRGÜTLERİ ELİYLE GERÇEKLEŞTİRİLECEKTİR. BÖYLECE KENTLEŞME VE KONUT POLİTİKALARININ ÜRETİMİ İLE BU POLİTİKANIN UYGULANIP SONUCA BAĞLANMASINDA PİYASA SİSTEMİ DEĞİL, KAMU VE ONUN GEREKSİNİMLERİ ETKİN VE BELİRLEYİCİ OLACAK, KONUT VE BİLEŞENLERİ TEK BAŞINA BİR TÜKETİM MALI DEĞİL, TÜM FİZİKSEL VE TOPLUMSAL NİTELİKLERİ İLE ÇEVRENİN BİR PARÇASI OLARAK ELE ALINACAKTIR.

Türkiye İşçi Partisi
Demokratikleşme İçin
Plan
Sayfa: 476-77-78

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ 29. GENEL KURULU TOPLANDI

"TTB faşizme ve emperyalizme karşı demokrasi cephesi içindedir"

Türk Tabipleri Birliği'nin 29. Olağan Genel Kurulu, 28-29 Haziran'da **İstanbul Tabip Odası toplantı salonunda çalışmalarını ta**mamlayarak Merkez Konseyi'nin bir yıllık etkinliklerini onayladı

İşkence, siyasal terör, enflasyon olgularının, insan sağlığı ve toplum sağlığı yönünde harabedici etkilerinin sergilendiği ve tartışıldığı Genel Kurul, aynı zamanda antifaşist bir platform niteliği kazandı.

Genel Kurul'da demokratik kuruluş ve sendikaların kutlamabildirileri, çelenkleri ve temsilcilerinin konuşmaları coşkuyla karşılanır ve alkışlanırken, siyasal iktidardan ve Bakanlıktan gelen mesajlar soğuk karşılandı

İlk gün konuklar arasında bulunan Sağlık Bakanlığı Müsteşarı, yaptığı kısa konuşmada Sağlık Bakanlığı ve Türk Tabipleri Birliği arasındaki gerginlikten sözederek, "ayrı ayrı havalar estirilirse bundan hekimler zarar görür" dedi Konuk konuşmacının, toplum sağlığı açısından ileri bir adım oluşturan Tam Süre Yasası'nı reddeden, yasa tanımaz ve kıyımcı Bakan Dr. Münif İslamoğlu'nun savunması ve "anlaşmazlıklara bakmayınız. Sayın Bakanım da sizin gibi düşünüyor" demesi, delegelerin gülüşmelerine yol açtı.

Türkiye Barış Komitesi, TMMOB, Türk Veterinerler Birliği ve Türkiye Yazarlar Sendikası temsilcilerinin konuşmalarından sonra, aynı zamanda özgün bir antifaşist belge niteliği taşıyan çalışma raporu okundu

Çalışma raporunun geniş emekçi halk kitlelerinin fizik ve moral sağlığını bir an gözardı etmeden emperyalizme ve faşizme karşı mücadeleyi öngören içeriği verimli tartışmalara zemin oluşturdu

Türk Tabipleri Birliği'nin, kitlesinin akademik, ekonomik, özlük ve demokratik sorunlarına doğru ve ilkeli yaklaşımı delegelerce olumlu karşılanarak Merkez Konseyi aklandı

Yasaya göre bu yıl seçimsiz olarak gerçekleşen Genel Kurulda, Merkez Konseyi Başkanı Dr Erdal Atabek bir açış konuşması yaptı ve şunları söyledi

DEMOKRATİK DİRENİŞLER VE KARARLAR KONGRESİ

"Bu Büyük Kongremiz bir karar kongresi olacaktır Can güvenliğimizin kalmayışına, görev güvenliğimizin kalmayışına, ekonomik güvenliğimizin kalmayışına, kazanılmış haklarımızın geri alınışına karşı direneceğiz Demokratik ve yasal direnme hakkımızı kullanacağız Hiç kimse, hekimleri, 'ne yapılsa razı olan, ne haksızlıkla karşılaşsa sesi çıkmayan' bir topluluk olarak düşünmemelidir Böyle düşünenler yanıldıklarını göreceklerdir. Bu büyük kongrede yapacaklarımızın kararını vereceğiz Verdiğimiz kararları pekiştireceğiz Kararlarımızı uygulamanın yöntemlerini belirleyeceğiz "

ÜLKEMİZDEKİ BUNALIM

Enflasyon ve hayat pahalılığı, geçimini emekleriyle sağlayan milyonlar için ateşten gömlek olmuştur

Ülkemizdeki bunalım, bu ateşten gömleği sırtından çıkarmak isteyen işçi ve emekçilerle, bu gömleği onlara zorla giydirmek, sırtında zorla tutmak isteyen dış ve iç egemen güçlerin mücadelesidir Ülkemizdeki bunalım, dünya emperyalist kapitalist sisteminin genel bunalımının yansımasıdır. Ülkemizdeki bunalım, bu sisteme bağımlı kılınan ülkemizdeki geri kalmışlığı sürdürme isteğinin bunalımıdır

Ülkemizdeki acı ve kanlı durumun nedeni bu bunalımdır "

İŞKENCEYE KARŞI ÖRGÜTLENİLMELİDİR

"İşkence bir insanlık suçudur İnsanlıktan yana, insandan yana, demokrasiden yana, her kuruluşun ve herkesin işkenceye karşı çıkması gerekir İşkence olaylarının üstü örtülmemelidir, gizli kalmamalıdır, işkence yaptıran ve yapanlar bu suçlarının cezalarını görmelidirler. İşkenceye karşı meslek kuruluşları, demokratik kuruluşlar örgütlenmeli ve ortak mücadele vermelidirler. Bu konuda başlayan çalışmalar sürdürülecektir

Biz hekimlerin terör ve işkence olayları karşısındaki görevlerimiz özel bir önem taşımaktadır. Hekimlerin, çeşitli yaralanma ve hastalık olayları karşısında hiç bir telkine kapılmadan ve önem vermeden gerçek tıbbi durumu objektif olarak açıklamaları raporlarına geçirmeleri zorunludur. Bu noktada yapılacak hatalar, hata boyutunu aşar, meslek suçu niteliği taşır Türk Tabipleri Birliği olarak bu konularda çok duyarlıyız. Meslekdaşlarımıza bu alanda yöneltilecek baskılar karşısında bütün gücüyle örgütümüz bulacaktır. Buna karşın, bu konuda meslek suçu işleyen meslekdaşımızı da hoşgörüyle karşılamıyacağız."

GÜNCEL GÖREV FAŞİZME KARŞI MÜCADELEDİR

"Silahlı saldırıların ve terörün amacı, kitleleri sindirmek, korkutmak, insanları sosyal haklarından uzak tutmak, sosyal örgütlenmeden uzak tutmaktır. Silahlı saldırılar ve terör, insanları bıktırmak, bezdirmek, 'bu işler bitsin de nasıl biterse bitsin, bitsin de başımıza kim gelirse gelsin' dedirtmek için sürdürülmektedir

Açıkça belirtiyoruz, bunun adı faşizmdir. Silahlı saldırıların ve terörün kaynağı da faşizmdir, amacı da ülkeye açık faşist rejimi getirmektir Bu amaca varmak için de, önce toplumun örgütlü güçlerine saldırılacaktır, bu güçler sarsılacaktır, halk yılgınlaştırılacaktır. Sonra da işçi sınıfına işçi sınıfının örgütlü güçlerine saldırılacaktır Bu engeller aşılırsa, toplumda faşizmi engelleyecek güç kalmayacaktır, yöntem budur, hesap budur.

İşte bunun için, toplumumuzun bütün örgütlerine, meslek kuruluşlarına, büyük görevler düşmektedir İşte bunun için, insan haklarına saygı duyan, demokrasiyi yaşatmaya kararlı, özgürlüklerden yana her kuruluş, her kişi, aralarındaki her türlü görüş ayrılığını bir yana bırakarak, güçlerini en etkin biçimde birleştirmek, faşizme karşı en güçlü, en örgütlü, en etkin, en yaygın biçimde karşı durmak zorundadırlar. Güncel görev budur, acil görev budur

Türk Tabipleri Birliği, ülkemizin en güçlü meslek kuruluşlarının ön safında bu görevinin bilincindedir, bu görevinin kararındadır, bu görevinin başındadır."

Türk Tabipleri Birliği 29. Kongresi'ne TTB Merkez Konseyi tarafından sunulan çalışma raporunda ise temel olarak şu konulara yer verildi:

Atabek: "Güncel görev antifaşist cephe"

• HAYAT PAHALILIĞININ HALK SAĞLIĞI ÜZERİNDEKİ SÜREKLİ OLUMSUZ ETKİLERİ

Hayat pahalılığının artışı, enflasyonun hızından pek bir şey kaybetmezken, işçilerin ve emekçilerin gelirlerinin azalması, halk sağlığını doğrudan etkilemektedir.

Halkın besle(n)mesi, yeniden ve ileri derecede bozulmuştur. Hayvansal protein kaynakları olan et, süt, yumurta, beyaz peynir, yoğurt, et ürünlerinin fiyatları artık işçiler ve emekçiler için yanına yaklaşılmaz düzeye çıkmıştır. Sebze, meyve fiyatları sürekli artmaktadır. Beslenme daha da kötüleşerek, ülke gizli açlıktan açık açlık durumuna yönelmiştir.

Ev kiraları hızla yükselmekte, ailelerbaşlarını sokacak konut bulamamaktadır. Bu durumda, romatizmal hastalıkların, bulaşıcı hastalıkların artması rastlantı olmayacaktır. Çünkü, oturacak ev bulamayan halkın, sağlık koşulları elverişsiz barınaklarda oturmak zorunda kalacakları, bu barınakların sayılarının bugün olduğunun çok üstüne çıkacağı açıktır.

Sağlık hizmetlerinin ücretleri yükseltilmiş, ilaç fiyatları artık çok kişinin alamayacağı düzeylere çıkarılmıştır. Bugün, bir grip reçetesinin, bir bronşit reçetesinin fiyatı yüzlerce liranın çok üstüne çıkmıştır. Bir yandan hayati ilaçlar, çeşitli savlara karşın yine de bulunamazken, bulunanların fiyatları da halkın alım gücünün üstüne yükselmiştir. Böylece, bu alanda da tüketim kısıtlanmış, halkın ilaç kullanmaktan vazgeçmesiyle hastalıklar ve ölümler lehine bir dengelenme kurulmuş olacaktır.

Yükselen enflasyon, artan fiyatlar ve hayat pahalılığı, halkın sağlığını çeşitli yönlerden sürekli olumsuz etkilemektedir. Bu durum da, sosyal ve ekonomik yapı ile halk sağlığı arasındaki doğrudan bağlantıyı açıklamaya yeterlidir

• TAM SÜRE YASASI ÜZERİNDEKİ YOĞUN MÜCADELE:

Çıktığı gündenberi egemen çevrelerin yıldırımlarını üzerine çeken ve sürekli tartışma konusu yapılan tam-süre yasası, Sağlık Bakanlığının boy hedefi oldu. Sağlık Bakanı göreve geldiği günden beri, bu yasanın yürümediğini, yanlış olduğunu, kaldırılacağını, bu yasaya karşı kanunsuzluk yapacağını söylemeyi sürdürdü. Sağlık Bakanı bununla da kalmadı, hekimleri bu yasayı tanımamaya teşvik etti, hekimlerin muayenehane açabileceğini söyledi. Sağlık Bakanı bu tutumuyla yalnız yürütmekle yükümlü olduğu yasayı çiğneyen bakan olmakla kalmadı, hekimleri de suça azmettirdi.

Türk Tabipleri Birliği olarak, bunların hepsiyle mücadele ediyoruz ve edeceğiz. Tam süre yasasının eksik ve yanlış yanları bilinmektedir ve Birliğimiz tarafından hazırlanan tekliflle tüm bunlar düzeltilmektedir. Ama, Sağlık Bakanlığının niyeti, tam süre yasasını işler duruma getirmek değildir. Bu, nitumlarıyla açıkça bellidir.

Tam-süre yasasını çökertmek, hekimleri halktan alacakları ücretin peşine düşürmek, İMF, OECD, Dünya Bankası gibi dış finans kaynaklarının, dış ve iç egemen çevrelerin isteğidir, oyunudur. Oynanan oyunların kaynağı budur.

• HALKA YÖNELİK TERÖRÜN ÇOK YÖNLÜ SONUÇLARI:

Halka yönelik terör, yaygın toplumsal bir bunalıma ve çeşitli ruhsal bozukluklara yol açmaktadır. Halk, her gün biraz daha sinirli, biraz daha tedirgin, mutsuz, güvensiz, çaresiz olmakta, bu da çeşitli beden ve ruh hastalıklarına yol açmaktadır. Bu biçimdeki sürekli gerginliğin çeşitli kalp ve damar hastalıklarını, mide-barsak hastalıklarını, sinir sistemi hastalıklarını arttırdığı, kolaylaştırdığı ve şiddetlendirdiği bilinmektedir.

Terör sonucunda canlarını yitiren, sakat kalan vatandaşların durumu ise, artık özel bir ölüm ve sakatlık nedeni yaratacak boyutlara varmıştır.

Terörün geniş kapsamlı bir sonucu da, halktaki geniş boyutlu çekingenlik, erken saatlerde evine kapanma, sosyal yaşamdan kopma biçiminde kendini göstermektedir. Bir çok kentimizde havanın kararmasıyla sosyal yaşam da bitmektedir. Bunun ne ölçüde ruhsal gerginliğe yol açarak sağlığı etkilediği henüz bilimsel yöntemlerle incelenmediği için bilinmemektedir. Ancak, pek çok hastalığın kökeninde ruhsal gerginliğin yattığı bilindiği için, hastalıkların artmasına bu durumda şaşmamak gerekir.

İŞKENCE KONUSUNDA HEKİMLERE DÜŞEN GÖREVLER

İşkence konusunda hekimlere ve hukukçulara büyük görevler düşmektedir. İşkence olaylarında hekimlerin üç büyük görevi vardır. Birincisi, hiçbir biçimde, hiçbir yerde, hiçbir zaman işkencecilere yardımcı olmamaktır. Bilerek, bilmeyerek, işkence olayına yardımcı olmak büyük bir meslek suçudur. Bu suç Türk Tabip Odaları tarafından en ağır ceza ile cezalandırılacaktır. İkinci görevimiz, işkence olaylarında tıbbi durumu hiçbir etki, hiçbir baskı altında kalmadan, böyle bir etki ve baskı olursa sonuna kadar karşı çıkarak, tam, doğru ve objektif biçimde raporla saptamaktır. Bir işkence olayında, çeşitli açık, gizli baskılar karşısında durumu hafifletmek, üstünü örtmeye çalışmak, işkencecilere yardım etmek demektir, çok ağır bir meslek suçudur. Tabip Odalarınca en ağır biçimde cezalandırılması zorunludur. Diğer yandan, böyle bir etkiye, baskıya maruz kalan meslekdaşımız Tabip Odalarından, Merkez Konseyinden bütün gücümüz kapsamında yardım görecektir. Hiçbir baskıya boyun eğmeden görev yapmak, meslek yemininizin gereğidir.

Üçüncü görevimiz, işkenceye nerede olursa, kim tarafından yapılırsa yapılsın, nasıl yapılırsa yapılsın karşı çıkmaktır. İşkence, hiçbir biçimiyle hoş görülmemeli, sürekli karşı çıkılmalıdır. hiçbir işkence olayının üstü örtülmemeli, hiçbir işkenceci işlediği suçun cezasından uzak kalmamalıdır.

İşkenceye karşı çıkmak, demokratik görevlerimizin başında gelmektedir.

Türk Tabipleri Birliği 29. Genel Kurulu'nun iki gün süren çalışmaları, bir kapanış bildirisiyle son buldu. Kongre kararı niteliği taşıyan Kapanış Bildirgesi'nde şu görüşler de yer aldı

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ 29. BÜYÜK KONGRESİ KAPANIŞ BİLDİRGESİ

"Türk Tabipleri Birliği 29. Büyük Kongresi; ülkemizin tarihinin en bunalımlı döneminin sürdürdüğüne dikkat çeker ve acil, güncel sorunun her türlü görüş ayrılıklarını bir yana bırakarak en geniş güç ve eylem birliğinin kurulması olduğunu açıklar. Ülkemizin içine düşürüldüğü bunalımın dış ve iç egemen sınıfların sürdürdükleri dünya emperyalist-kapitalist sistemine bağımlı az gelişmiş sosyo-ekonomik yapıdan kaynaklandığını belirten Büyük Kongre; kararı daha önce verilen emperyalizme, faşizme, şovenizme karşı mücadelenin güncel yoğunluk taşıdığına dikkat çeker.

Türk Tabipleri Birliği 29. Büyük Kongresi,

can güvenliklerinin kalmayışının,

görev güvenliklerinin kalmayışının,

ekonomik güvenliklerinin kalmayışının,

hekimlerce asla kabul edilmeyeceğini açıklayarak, bütün demokratik ve yasal direniş haklarının doğduğunu kabul eder;

demokratik ve yasal direniş için Merkez Konseyine yetki verilmesini,

odalar bünyesinde çalışmaların derhal başlatılmasını,

Merkez Konseyinin çalışmaları sürekli değerlendirerek gereken merkezi kararı gerekli zamanda vermesini,

oybirliğiyle karara bağlamıştır."

"AL GÜLÜM VER GÜLÜM"

İşçi sınıfının gerçek temsilcilerinin ve taleplerinin olmadığı genel kurulda en önemli öneri Anıtkabir'e çelenk koyma kararı oldu.

İbrahimoğlu: "Greve izin yok! Yaşasın tekelci sermaye!"

Bir Sosyal Sigortalar Kurumu genel kurulu daha yapıldı. Ankara'da çalışmalarını tamamlayan genel kurul daha önce yapılanlarda olduğu gibi gösterişlik beylik nutuklar, sahte ağlaşmalar içinde geçti. Böylece bir günah daha savıldı. Salt yapılmış olmak, bir formaliteyi yerine getirmekten öte bir çaba görülmedi.

Genel kurulun ilk konuşmasını işverenler iktidarının Sosyal Güvenlik Bakanı Sümer Oral yaptı. Bakan'ın yaptığı konuşma içerik olarak bir diğer konuşmacı olan Türkiye İşverenler Sendikası Konfederasyonu Genel Sekreteri Rafet İbrahimoğlu'nun yaptığı konuşmanın hemen aynı oldu. Her ikisi de uzun uzun Türkiye'deki işsizliğin geniş boyutlara ulaşmaya devam ettiğini, bu arada Türkiye'de sosyal güvenlik çalışmalarının oldukça yüksek düzeyde olduğunu, bazı küçük eksaklıklar bulunduğunu, ayrıca sosyal güvenlik kurumlarının dağınıklıktan kurtularak bir bakanlık çatısı altında toplanması gerektiğini anlattılar. İbrahimoğlu farklı olarak SSK'nın ilaç fabrikası kurması konusuna değindi. Daha doğrusu Bakan'a, iktidara bir satırarası direktifi verdi. Bu direktif cümle olarak aynen şöyleydi:

"Dikkatlerinizi grevi hâlâ sürmekte olan SSK ilaç fabrikasına çekmek isterim. Geçtiğimiz yıllarda Kurumun ilaç fabrikası edinmesini ilaç sorununun çözümü için çare olarak görenler bugün devam eden greve bile çözüm getirememektedirler."

Ve devam ediyor İbrahimoğlu: "İlaç fabrikası işletmeciliğinin devlete, kuruma göre bir iş olmadığı açıkça ve mertçe kabul edilmelidir."

Yani "ey hükümet greve neden hâlâ izin veriyorsun, ve de ilaç fabrikası işletmeciliğinden çekil."

Kısacası işverenler bu genel kurul aracılığıyla iktidarın belli alanlarda "kulağını çekme" olanağı buldular.

Doymak bilmeyen, en şanlı ve kârlı yıllarını yaşayan tekelci büyük sermaye temsilcileri ve de devletin Sosyal Güvenlik Bakanı her nedense işverenlerin SSK'ya ödemeleri yasa emri olan prim borçlarının neden ödenmediğini anlatmadılar. Gerçi bunun yanıtını yaşam veriyor. Milyarlarca liralık prim borcunu ödemeyen bir işverenin yüzde 10 gibi bir cezalı ödeme yapması öngörülüyor. Bu "vatansever" işveren faiz oranlarının serbest bırakılmasının da verdiği "milli heyecanla" neden yüzde 10 dan kaçınsın, neden prim ödesin ki. O parayı serbest piyasada serbest pazarlıkla, kat be kat işletmek paradan para kazanmak varken, yüzde 10'un lafı mı olur ki. Ayrıca da bakarsınız "devrevi" prim borçlarının affı" çıkar, böylece bu iş temize havale edilmiş olur.

SSK Genel Kurulu'nda bir diğer konuşmacı da bu genel kurulun "demirbaşlarından" Türk-İş Genel Sekreteri Sadık Şide idi. İşverenlerin sevimli dostu Şide de "oldukça şikeli" bir konuşmayla, İşverenlere birkaç cümle ile kızdı: "Namuslu işverenleri tenzih ederim ama, bazıları prim borçlarını geç ödüyorlar, bu iyi birşey değil..." gibisinden "namusu kurtarma"ya çalıştı. Onu da beceremedi.

Kısacası SSK'nın 35. Genel Kurulunda gerçek işçi sınıfı temsilcisi yoktu, işçi sınıfının talepleri yoktu. Her seferki gibi, SSK Genel Kurulu'nun oybirliğiyle kabul edilen en önemli konusu bir grubun seçilerek Anıtkabir'e çelenk koymak üzere gitmeleriydi.

SSK Genel Kurulu'nda işçi sınıfının gerçek temsilcileri yoktu. Ama bu, işçi sınıfının SSK'ya ilişkin sözünün olmadığı anlamına gelmiyor tabii. İşçi sınıfının sözü de var, talepleri de.

Dergimizin gelecek sayısında bunları somutlamak için bir araştırma yayınlayacağız. Araştırmanın adı: "SSK 1980". Bu araştırma 2.500 anketlik bir bilimsel çalışmanın sonuçlarını kapsıyor ve işçi sınıfının SSK hakkındaki düşüncelerini, SSK karşısındaki tavrını ve talepleri ni somutluyor.

Aynı çalışma içinde SSK'nın yapısı, sermaye için nasıl bir finans mekanizması olarak işlediği, yani adeta bir "Banker SSK" olarak işletildiği de yer alacak. Ve SSK'nın demokratikleştirilmesi sorununa yer verilecek.

festivaller festivali

Şimdi masal gibi geliyor, bir zamanlar "Uluslararası Kültür ve Sanat Şenliği" yapılıyordu. Düzenleyen, o dönem ilerici bir yapıya sahip Türkiye Milli Talebe Federasyonu'ydu. Genç, çalışkan, özverili bir kadro geceyi gündüze katıp çalışıyordu. Ne para, ne ün, ne gösteriş... Bütün amaçları herşey yolunda gitsin, bir aksilik çıkmasın, başlatılan iş gerektiği gibi yürüsün ve sonuçlansın. Üniversite gençliğiyle İstanbul halkı, doğru dürüst bir şeyler dinlesin, izlesin. Oyunlar, pantomimler, orkestralar, halk türküleri, oyunları...

İstanbul, on-onbeş gün şenlik yapılan bir kent görünümünde olurdu. Gösteriler, gecekondu semtlerine kadar yayılırdı. Şenlik, hemen herşeyiyle gelemeyenlerin ayağına giderdi. Her İstanbullu, İstanbul'da bir şenlik düzenlendiğinin farkındaydı. Kitlesel bir özelliği vardı o şenliğin. Açıkhava tiyatrosu, Rumelihisarı, tiyatrolar dolup dolup taşardı. Şenlige katılan topluluklar, İstanbul'dan sonra başka kentlere giderlerdi.

Düzenleyenler de katılanlar da bütün güçlerini harcarlardı. Her yıl bir önceki yıldan daha "unutulmaz" olurdu. Şenliğe katılan ülkeler en iyi topluluklarını ya da solistleri getirmek için birbirleriyle yarışırlardı.

Peki nereden gelirdi böyle büyük bir organizasyonun parası? Nereden gelirdi böyle kitlesel bir şenliği amacına ulaştıran güç? Nasıl gerçekleştirilirdi katılan ülkeler basınını da şaşırtan şenlik?

Bu sorulara bir tek cevap verilebilir. Çünkü, şenliği büyük sermaye düzenlemiyordu. Büyük sermayenin beğenisi ve seçimi söz konusu değildi. Şenlik büyük sermayenin ve adamlarının denetimi altında degildi. Bir grup ilerici genç bütün güçlerini, yeteneklerini, bilgilerini, deneylerini ve coşkularını biraraya getirip, o günün ilerici bilinci içinde, o günün verili koşullarında "halk adına", "halk için" çalışıyorlardı. Dönem, 60'lı yıllardı. Burjuvazi tüm kurumlarıyla saldırmıyordu henüz... Bu gerçekten olağanüstü çabayı İstanbul Belediyesi ve Valiliği olanakları ölçüsünde destekliyordu.

Şenliğin büyüdüğünü, geliştiğini, genişlediğini, halka gittiğini gören siyasal iktidar ne yapar? Ne yapar sermaye? Önce ürker, sonra engellemeye kalkar, sonra da yasaklar. Öyle oldu. Halkın ayağına kadar gidebilen şenlik yasaklandı. Müzikle, oyunlarla, gösterilerle İstanbulluların bilincinde, belleğinde her yıl yeniden yer alan sosyalist ülkelerin, sosyalizmin coşkusu dinamizmi, estetiği, insan sevgisi önlendi.(!)

Memleketin efendileri düzenledikleri siyasal festivallere, bir de İstanbul Festivali'ni eklediler. Yıl 1972. Siyasal festivallerin yoğunlaştığı bir yıl. O festivallerin halkımızda açtığı yaralar kanarken, büyük sermaye İstanbul Festivali'ni başlattı. Halka açık konserler de başladı tabii (!)

Para bol. İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı adındaki paravan kuruluştan. Yani çoğu Eczacıbaşı'ndan. Sporda, – voleybol ve basketbol – ortalığı kasıp kavuran Eczacıbaşı biraderler, kültür ve sanatta da ayni işi yapmayı kafaların koydular. Daha doğrusu kasalarına koydular. Vakıf denilen kanun boşluğunun ne olduğunu hepimiz biliyoruz. Görüntüsü hizmet, gerçeği vergi kaçırma. Ve İstanbul halkına seçkin sanatçılar sunma – Ajda Pekkan adlı milli gururumuz başta olmak üzere –. Kültür ve sanat geleneği, görgüsü, beğenisi oluşmamış bir sınıftan başka ne beklenir ki! O sınıf folklou da, klasik müziği de çeşit olsun, züppelik olsun diye bulundurur. Çünkü onlar, yurdumuzda turist gibi yaşarlar. Başka ülkelerde de zaten turisttirler.

Bu festivalle, İstanbul'un ne ilgisi var, İstanbullunun ne ilgisi var? Şunun adına Eczacıbaşı Festivali deseniz ya. Kendi içine kapalı, "bazı" istanbulluları ilgilendiren festivale İstanbul Festivali deyip, İstanbul'un günahını almayın. Siz ne yapın biliyor musunuz? Nasıl olsa Türkiye'yi Brezilya ya benzetmeye başladınız, güzel ve görkemli bir karnaval düzenleyin. Gerekli yardımı size Turgut Özal sağlar. Gelecek olan konukları da Ajda Pekkan ayarlar. Böylece yarı karnavala benzeyen tantananız meşrulaşmış, halka açılmış, uluslararası bir hale gelmiş olur. Hep birlikte eğlenir, yılın yorgunluğunu(!) giderirsiniz. Bu öneriyi yabana atmayın. Siz karnaval düzenleyin. Kültür ve Sanat işlerini onu yaratanlarla, değerini bilenlere bırakın!...

■ altan coşkuner

10 TEMMUZ 1940... FRANSA...

KOMÜNİSTLERİN DİRENİŞ ÇAĞRISI

Hitler Almanyasının azgın saldırısı karşısında direnemeyen Fransız burjuvazisi çözümü teslim olmada bulmuştu. Fransa Hitler faşizmine teslim edilirken, Fransa'nın özgürlüğü için dövüşen Fransız Komünist Partisi yöneticileri, millet vekilleri ve üyeleriyle işçiler tutuklanıyor idam ediliyordu.

İçerde komünistlerle savaşmayı esas alan Fransız burjuvazisi 10 Mayıs 1940'da Alman saldırısıyla karşılaştı. 20 Mart 1940'da Hitler orduları saldırıya geçmeden bir buçuk ay önce komünistlere karşı savaşta kararlı olan Fransız Hükümeti, Hitler faşizmine karşı kolayca teslim olma kararı veriyordu. 20 Martta "Artık komünizmin milletvekili yoktur. 300 komünist belediye meclisi üyesi görevden uzaklaştırılmıştır. Seçimle gelen toplam 2778 komünistin temsil hakları kaldırılmıştır. İlki 500.000 tirajlı L'Humanite, öteki 260.000 tirajlı Ce Soir olmak üzere iki gündelik ve 159 başka gazete ortadan kaldırılmıştır. 620 sendika feshedilmiştir. 11.000 arama yapılmış, komünist eğilimli siyasi topluluklara ilişkin 675 fesih kararı verilmiştir. Ayrıca militanlar izlenmiş, 7 Martta 3400 militan tutuklanmıştır. Toplama kamplarında gözaltına alınan birçok kişi vardır. Komünist memurlara karşı 8000 müeyyide uygulanmıştır" diye komünistlere karşı savaş bildirisi yayınlayan Hükümet Fransa'yı Hitler'e kolayca teslim etti. Faşizmi kurmak için aranılan fırsat yenilgide bulundu. Komünistleri vatan hainliğiyle suçlayan faşizmin milliyetçiliği Fransa'yı Hitler'e teslim etmeyi vatan hainliği saymıyordu.

III Fransız Cumhuriyeti kısa bir süre sonra, 10 Temmuzda tamamen yıkıldı. Bir gazinoda yalnızca burjuva temsilcilerle toplanan parlamento kendisinin feshine karar verdi. Aynı gün Paris Komünü savaşçılarının mirasçıları Fransız komünistleri Fransa'nın özgür geleceğine olan inançlarını haykırdılar.

Fransız Komünist Partisi Merkez Komitesi gizli olarak yayınlanan L'Humanite gazetesinde Maurice Thorez ve Jacques Duclos'un imzalarını taşıyan bir bildirgenin yayınlanmasına karar verdi. Fransız komünistleri ihanetin karşısına dikiliyorlardı. Hitler istilasına ve Fransız faşistlerine karşı halkı mücadeleye çağırıyorlardı. Özetle şöyle deniyordu bildiride:

"Fransa yenilgiyi, işgali, aşağılanmayı tadıyor. Fransa kanlar içinde bile özgür ve bağımsız yaşamak istiyor... Halkımız gibi büyük bir halk, hiçbir zaman köle bir halk olamaz. Fransa bir çeşit sömürge ülke olamaz. Geçmişte şan ve şeref içinde yaşamış olan Fransa herşeyi yapabilecek bir uşak takımının karşısında diz çökemez... Fransa'yı ne bayağı generaller ne çıkarcılar ne de politikacı bozuntuları kurtarabilir.. Büyük ulusal ve toplumsal kurtuluş umudu halkın içindedir. Ve Fransa'nın özgürlük, bağımsızlık ve yeniden doğuş cephesi, yalnızca mert, çalışkan, güvenli ve cesur işçi sınıfının çevresinde oluşabilir."

Fransız Komünistleri Nazi ordusunun ve onlarla işbirliği eden Fransız faşistlerinin ağır saldırıları karşısında her türlü güçlüğü yenerek ulusal kurtuluş cephesini ördü. Ağır baskı koşullarında büyük bir gizlilik içinde savaşan FKP kitleleri kavgaya kazanmayı başardı. Partizanların ve Fransız gönüllülerinin silahlı mücadelelerinin etkisi arttıkça saldırgana karşı ulusal ayaklanmanın koşulları olgunlaştı.

Komünistler ve yurtseverler ölümlere, işkencelere karşı direndiler. Direndiler, savaştılar ve Fransa'nın özgürlüğünü kazandılar. Halk Fransa'yı bir kez daha kurtardı. Fransız halkı Nazi ordularını yenen, bu ejderhayı ezerek tüm halkların özgürlüğünü kazandıran Kızıl Ordu'nun zaferini ve Fransa'nın özgürlüğünü coşkuyla kutluyordu.

11 TEMMUZ 1964...

16 yıl sonra

THOREZ'İ ANIYORUZ

Fransız Komünist Partisi'nin yiğit önderlerinden Maurice Thorez 11 Temmuz 1964'de öldü. Halkın Oğlu Thorez'in yaşamı Fransız Komünist Partisi'nin ve işçi sınıfının yarım yüzyıllık mücadelesiyle iç içe sürdü. 64 yıllık örnek bir yaşam Thorez'i Fransız işçileriyle birlikte tüm dünya işçilerinin önderleri arasına kattı. Uzlaşmaz kavgacılığı, canlı ve yaratıcı bilimsel çalışmayla bütünleşti. Thorez'in çalışmaları, özellikle faşizme karşı savaş alanındaki katkıları bugün de bütün canlılığını ve öğreticiliğini koruyor.

Sahibi: Yürüyüş Yayıncılık Ltd. Şti. adına NİHAT SARGIN ● Yazı İşleri Müdürü: İlhan NEVŞEHİRLİ ● Yönetim: Konur Sok. 15/8 Kızılay - ANKARA. Tel: 17 45 81 ● İstanbul Bürosu: Piyerloti Cad. 21/7, Çemberlitaş - İSTANBUL ● Avrupa Temsilciliği: Info-Türk Ajansı 13/2 Square Wiser - 1040 Bruxelles - BELÇİKA. Tel: 230 34 72 ● İlan Koşulları: Arka kapak renkli 22.500 TL., arka kapak siyah beyaz: 18.000 TL., İç sayfalar sütun santimi 200 TL. ● Abone Koşulları: Yıllık 1000 TL., altı aylık 500 TL. ● Avrupa: Yıllık 60 DM, altı aylık 30 DM ● Amerika: Yıllık 80 DM, altı aylık 40 DM ● Avustralya - Japonya: Yıllık 100 DM, altı aylık 50 DM ● AVRUPA Ödeme Adresi: Info-Türk Banka Hesabı: BBL 310-0148714-22 Bruxelles - BELÇİKA ● Baskı: Daily News

YÜRÜYÜŞ